

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX JUNE - BIRŽELIO 1, 1995 Nr. 21

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

ALTO informacija

UŽSIENIO LIETUVIŲ ATSTOVAI VILNIUJE

Gegužės 28 d. užsienio lietuvių atstovai jau susitinka su Lietuvos Respublikos Seimo pirmininku Česlovu Juršenu Vilniuje.

Gegužės 29 d. Lietuvos Seimo rūmuose prasidės posėdžiai, kuriuose dalyvaus Seimo nariai ir užsienio lietuvių atstovai.

Lietuvos prezidento suorganizuotoje Pilietybės reikalų komisijoje ALTui atstovaus dr. Jonas Genys. Pagrindinėje, t.y. Lietuvos Respublikos Seimo ir lietuvių išėvijos atstovų komisijoje, sudarytoje svarstyti Lietuvos ekonominę, politinę ir visuomeninę gyvenimą, ALTui atstovaus dr. Jonas Genys ir ALTO vicepirmininkas Vytautas Jokubaitis.

Numatyta siūlyti, kad Lietuvos Respublikos Seimo

ir užsienio lietuvių atstovų komisijos kadencija būtų ketveri metai, o Komisiją ateity sudarytų devyni Lietuvos Seimo skirti atstovai ir aštuoni užsienio lietuvių organizacijų atstovai. Komisijos nuostatų projekte numatoma, kad Komisijos posėdžiai vyktų ne rečiau kaip du kartus per metus. Komisijos uždavinys bus, išnagrinėjus klausimus ir ištyrus problemas, parengti pranešimus Lietuvos Respublikos Seimui bei įstatymų projektus, kurie bus teikiami Seimo frakcijoms ir komitetams.

Amerikos lietuviai linki į Vilnių suvažiuosius užsienio lietuvių atstovams ir Lietuvos Seimo nariams darnaus pokalbio lietuviams rūpimais reikalais.

LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO 75 METŲ SUKAKTIS

Gegužės 15 d. Lietuvos steigiamajam Seimui suėjo 75 metai. Tai – reikšminga diena. Steigiamasis Seimas visam pasauliui deklaravo Lietuvos nepriklausomybę šia vienbalsiai priimta rezoliucija:

"Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą nepriklausomos Lietuvos valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnografinėmis sienomis ir laisva nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis..."

Tai buvo tiesioginis 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės akto įvykdymas.

Steigiamasis Seimas neatsirado staiga ir dirbtinai. Tai buvo ilgų lietuvių tautos kovos bei laisvės ir nepriklausomybės metų rezultatas. Kovos virtusios kruvinais 1919-1920 metų karo mu-

šiais su įvairiais Lietuvos priešais. Lietuvos Steigiamasis Seimas buvo sudarytas iš 112 laisvuose, demokratinuose rinkimuose išrinktų atstovų. Priėmęs Lietuvos Valstybės Konstituciją, žemės reformos įstatymą, teismų santvarkos įstatymus bei kitus nuostatus Steigiamasis Seimas padėjo tvirtus pagrindus ką tik įkurtai Lietuvos Respublikai.

75 metų Steigiamojo Seimo sukaktis buvo gražiai paminėta š.m. gegužės 15 d. Lietuvos Respublikos Seime. Buvo surengtas neeilinis posėdis, kuriame dalyvavo Kovos 11 d. akto signatarai. Lietuvos vyriausybės nariai, Konstitucinio Aukščiausiojo ir Apeliacinio teismo pirmininkai ir teisėjai, užsienio valstybių ambasadoriai, Lietuvos bažnyčios hierarchai, politinių partijų ir organizacijų atstovai.

MASKVA GRAŽINA KONFISKUOTĄ TURTĄ

Maskva atiduos Lietuvai ir kitiems Pabaltijos kraštams bankuose buvusius išteklius, kuriuos sovietai konfiskavo, okupavę šiuos kraštus. Lietuvai bus sugrąžinta 7 milijonai pagrobėtų pinigų ir 3 milijonai nuosimčių. Be to, artimoje ateityje Lietuvos Respublikai turės būti grąžintos Lietuvos ambasados Paryžiuje ir Romoje, kurias sovietai okupavo 1940 metais. Nors nepriklausomų valstybių ambasados yra laikomos šių valstybių teritorija, Lietuvos

ambasados Paryžiuje ir Romoje iki šiol tebėra okupuotos rusų. Pasikalbėjimus su Lietuva šiuo reikalu rusai žada pradėti artimoje ateityje.

Užsienio lietuvių atstovai, nuvykę į Vilnių tartis su Lietuvos Seimo nariais, turėtų kalbėtis ir šiuo klausimu. Rusai okupantai turėjo palikti visą Lietuvos teritoriją, t.y. ir Lietuvos ambasadas Paryžiuje bei Romoje, jau prieš dvejus metus ir šių ambasadų negrąžinimas yra negyjanti žaizda.

Sv. Tėvas Jonas Paulius II atšventė garbingą 75-rių metų sukaktį. Savo ganytojiškos kelionės į Lietuvą 1993 m. metu Jis padėjo gėles Antakalnio kapinėse 1991 m. žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę.
J. Polio nuotr.

TĖVYNĖS SAJUNGA ĮSTATYMŲ PAŽEIDĖJAMS NENUOLAIIDŽIAUS

Eivys Radvila

Konservatoriai sėkmingai susidorojo su pirmuoju dideliu skandalu, kilusiu po to, kai ši partija ėmė valdyti daugumą Lietuvos savivaldybių – tiek spaudoje, tiek politiniuose sluoksniuose gan vieningai palankiai įvertintas Kauno mero R. Tumosos atsistatydinimas.

Skandalas kilo, kai bankrutavus vienai iš Kauno bendrovių, rinkusiai indėlius iš gyventojų už dideles palūkanas, paaiškėjo, kad R. Tumosa joje laikė nuo 50 iki 100 tūkst. dolerių sumą. Pagal Lietuvoje veikiančių brangaus turto deklaravimo įstatymą, išigijant brangesnį negu 15 tūkst. litų kainuojantį turtą, mokesčių inspekcijoje privalu deklaruoti savo pajamas. R. Tumosa to padaręs nebuvo. Be to, nebuvo aišku iš kur tos pajamos gautos, ar sumokėti mokesčiai valstybei. Žurnalistams šiais klau-

simais susidomėjus, Kauno meras vieną po kitos ėmė daryti neatleistinas klaidas – kartais jis aiškino pinigus uždirbęs prekiaudamas Gariūnų turgavietėje šalikais, kartais sakydavo portfelyje vežiojęs kavą iš Rusijos dar tais laikais, kai buvo didelis kainų skirtumas Lietuvoje ir Rusijoje, kartais žurnalistus tik užgauliodavo ir iš viso nieko neaiškino. Šiuos arogantiškus savo poelgius vėliau jis aiškino tiesiog noru nekaltai pajuokauti.

Konservatorių partijos valdybos sudaryta komisija šiai istorijai tirti nustatė, jog nedeklaruodamas pajamų R. Tumosa "atliko procedūrinį pažeidimą", tačiau nėra išėvėlęs į jokias finansines aferas ar nesumokėjęs mokesčių, kadangi pradinį kapitalą jis sukaukęs 1989 - 1992 metais konsultuodamas Rusijos firmas, o vėliau gauti pinigai

"augo" padėjus juos į įvairius bankus ir bendroves už dideles palūkanas. Pagal įstatymus, jos Lietuvoje nėra apmokestinamos. Taigi paaiškėjo, kad skandalas pats savaime nėra koks nors ypatingas – tokia praktika yra įprasta šimtams Lietuvos verslininkų, savo pajamų neskuba deklaruoti nei aukšti valdininkai, nei politikai. R. Tumosos atsistatydinimas (o to daryti jis labai nenorėjo) tik parodo, kad konservatoriai jau saugo savo prestižą ir kaip rimta partija įvertino, kaip šis skandalas gali atsilipti ateinančių rinkimų rezultatams, mat Kauno meras dėl savo nuolatinių išsisukinėjimų ir gudravimų, spaudos puslapiuose jau buvo tapęs vos ne pajuokos objektu.

Kiek anksčiau konservatoriai sėkmingai užgniaužė bekylantį skandalą sostinės merijoje – paaiškėjo, jog tarp asmenų, pusvelčiui išigijusių nekilnojamąjį turtą paskutinėmis ankstesnės savivaldybės gyvavimo dienomis, buvo ir keli partijos nariai. Konservatorių vadovybės (Nukelta į 3 psl.)

Girdėta iš Vilniaus

• **RUSIJA PAGALIAU PAŽADĖJO ATIDUOTI LIETUVAI DALĮ TURTO, KURĮ UŽGROBĖ SOVIETAI.** Rusija grąžins Lietuvos piliečiams santaupas, kurias jie SSRS metais buvo patikėję maskviškiam ryšių su užsieniu bankui ("Vnešekonombank"). Šis bankas tada kontroliavo visų SSRS piliečių asmeninius indėlius laisvai kontroliuojama valiuta.

Apie tai telefoniniame pokalbyje su Lietuvos Ministru Pirmininku Adolfu Šleževičium pranešė Rusijos premjeras Viktoras Černomyrdinas. Jis patikino, kad pinigai bus pervesti Lietuvai šiais metais.

1990 metais Lietuvai paskelbus Nepriklausomybės atkūrimo aktą, jos piliečiai "Vnešekonombanko" valiutinėse sąskaitose laikė daugiau kaip 7 milijonus dolerių. Pagal tų laikų kursą tai buvo labai dideli indėliai. Dabar Maskva sutiko grąžinti šiuos indėlius su procentais (Lietuvai bus pervesta apie 10 milijonų dolerių).

Rusijos premjeras taip pat patikino, kad netrukus bus grąžinti Lietuvai jos ambasadų pastatai Paryžiuje ir Romoje. Šiuos pastatus, 1940 metais okupavusi Lietuva, SSRS laikė savo nuosavybe. Derybos dėl jų grąžinimo Lietuvai pradėtos 1990 metais. Tuometinis SSRS lyderis Michailas Gorbačiovas bei premjeras Nikolajus Ryžkovas tvirtino, kad SSSR ji valdo teisėtai. Jie reikalavo, kad Lietuva šį turtą išpirktų.

• **STEIGIAMAS EUROPOS INTEGRACIJOS DEPARTAMENTAS.** Vyriausybė pavedė Užsienio reikalų ministerijai įsteigti Europos integracijos departamentą ir jo direktoriumi paskirti vieną iš ministerijos sekretorių. Kitos ministerijos įpareigosios iki birželio 1 dienos paskirti atsakingus ministerijų sekretorius integracijos į Europą reikalams, kurie koordinuotų ministerijų darbo grupių ar Europos integracijos padalinių darbą.

Lietuvos valstybinės ir vyriausybės struktūros, pasak Respublikos Prezidento Algirdo Brazausko, turi padaryti viską, kad "Lietuvosėjimas į Europą vyktų sklandžiai ir atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus".

• **LIETUVOS VALSTYBINĖ BIBLIOTEKA GAVO DIDŽIULĘ JAV KONGRESO BIBLIOTEKOS DOVANĄ.** Trečiadienį Lietuvos valstybinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje pažymėtas neeilinis įvykis, – čia pradėjo veikti naujusia mikrofilmavimo kamera, kuri įrengta pagal bendradarbiavimo sutartį su JAV Kongreso biblioteka.

Šią aparatūrą pagrindinė Lietuvos biblioteka įgijo pagal bendrą jos ir Amerikos Kongreso bibliotekos retų ir nykstančių dokumentų mikrofilmavimo programą. Partnerių susitarimu, Vilniuje sumontuota apie penkiasdešimt tūkstančių dolerių kainuojanti Britanijoje pagaminta "Primus" firmos mikrofilmavimo kamera. Ateityje pagal bendradarbiavimo programą, kurią visiškai finansuoja amerikiečiai, Lietuvos bibliotekoje bus įrengta dar viena mikrofilmavimo kamera.

Tai labai reikšmingas įvykis mūsų šalies kultūrai, nes mikrofilmavimo programa aprėps mūsų ir kitų bibliotekų fonduose saugomą senąją periodiką, retąją literatūrą, rankraščius, sakė Eltos korespondentei M. Mažvydo bibliotekos direktorius Vladas Bulavas. Juostose užfiksuoti retųjų spaudinių puslapiai padės išsaugoti daugelį vertingų leidinių. Antra vertus, ateityje į mikrofilmus perkelti bibliotekos turtai taps prieinami ir kitų šalies bibliotekų skaitytojams.

Bendra Lietuvos ir JAV bibliotekų programa pradėta rengti jau prieš kelerius metus. Specialistai drauge aptarė jos įgyvendinimo kelius, principus mikrofilmuojamų leidinių bibliografinį sąrašą. Įvairius techninius dalykus. Naujaisią mikrofilmavimo aparatūrą bibliotekoje įrengė ir personalą apmokė iš JAV atvykę specialistai.

• **KAUNE LANKĖSI SUVAŽIAVIMO TIBETO KLAUSIMAIS DALYVIAI.** Trečiadienį Kaune lankėsi grupė Vilniuje šios savaitės pabaigoje vyksiančio II pasaulinio parlamentarų suvažiavimo Tibeto klausimais dalyvių.

Lydimi Lietuvos Seimo krikščionių demokratų frakcijos konsultanto Vytauto Umbraso, į Kauną atvyko senatorius iš Kanados bei trys svečiai iš Tibeto.

Būsimojo suvažiavimo dalyviai, kai kurie viešintys Kaune nebe pirmą kartą, susitiko su miesto meru Rimantu Tumosa bei miesto tarybos deputatais. Tibetiečiai pasakojo apie okupuotos jų šalies problemas, padėjo už lietuvių moralinę paramą, pasakė, jog tikisi su Kaunu užmegzti glaudesnius kultūrinius ryšius, pasiūlė surengti mieste foto ar dailės parodą, supažindinsiančią kauniečius su Tibetu.

Pasaulio parlamentarų suvažiavimą inicijavo Lietuvos Seimo ryšių su Tibetu grupė. Jai priklauso apie 15 Lietuvos parlamentarų. Grupę remia kai kurios Lietuvos politinės, visuomeninės ir kultūrinės organizacijos. Organizacinis komitetas prašė, kad suvažiavimas būtų surengtas Seimo rūmuose, tačiau Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas to neleidė, motyvuodamas, jog tai nesiderina su oficialia Seimo pozicija Tibeto atžvilgiu.

• **VILNIAUS EVANGELIKŲ LIUTERONŲ PARAPIJAI PRADĖJO VADOVAUTI PIRMOJI LIETUVOJE MOTERIS – KUNIGĖ.** Pirmą kartą Lietuvoje evangelikų liuteronų parapijai pradėjo vadovauti dvasininkė moteris, Vokietijoje gyvenanti lietuvė Tamara Schmidt.

Uždarė gatvę

JAV saugumo darbuotojai, po Oklahoma City federalinio pastato susprogdinimo, nusprendė griebtis istorinio sprendimo: sustabdė garsojoje sostinės gatvėje – Pennsylvania avenue – judėjimą. Ši gatvė apstatyta cemento pertvaromis, didžiuliais gėlių puodais. Jokių automobilių ar sunkvežimių nebebus prie prezidento Baltųjų Rūmų. Pabrėžiama, kad pėsti rūmų lankytojai, turistai ir toliau galės aplankyti rūmus.

Kaip žinoma, JAV sostinė iš Philadelphia miesto buvo perkelta į Washingtoną, D.C. 1800 metais. Saugumo pažeidimai jau pernai sukėlė rūpesčių, kai rugsėjo 12 d. bedarbis alkoholikas, buvęs sunkvežimio vairuotojas Frank Corder, pakilęs su nusamdytu mažu lėktuvu iš Aberdeen, MD aerodromo, naktį atskrido į Baltųjų Rūmų sodą, trenkė, bandydamas nusi-

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

leisti, į pastato sieną. Lakūnas užsimušė, pastatui padaryta sužalojimų. Rūpestį kėlė ir kitas incidentas, kai prezidento rezidenciją iš automatinio šautuvo apšaudė savo gyvenimu nusivylęs vyras, kuris vietoje buvo suimtas ir tebelaukia bausmės.

Prezidentas Clintonas, saugumo agentūrų patariamasis, turės atsisakyti savo rytmetinių bėgiojimų Washingtono miesto gatvėmis. Baltųjų rūmų apsauga sustiprinta.

Rūmai stovi ant 18 akrų žemės ploto pietinėje Pennsylvania gatvės pusėje, tarp Iždo pastato ir senų Egzekutyvinės įstaigos rūmų. Baltieji Rūmai, taip pavadinti dėl jų spalvos, buvo britų sudeginti 1814 m. rugpjūčio 24

Ją iš dviejų kandidatūrų išsirinko parapijos nariai. Tai – pirmasis atvejis Lietuvoje, kai parapijai vadovaus moteris kunigė.

Tamaros Schmidt tėvas kunigas senjoras Adolfas Kelelis, gimęs 1906 metais, kunigavo Lietuvoje, vėliau pasitraukė į Vokietiją, kur vadovavo lietuvių išeivijos evangelikų liuteronų bažnyčiai.

Tamara Schmidt yra gimusi Lietuvoje – Tauragės mieste. Šiuo metu ji gyvena Vokietijoje, bet yra Lietuvos Respublikos pilietė ir gerai kalba lietuviškai.

• **VYRIAUSYBĖ PASIŪLĖ KETURIOLIKA PATAISŲ ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYME.** "Mes neprieštaraujame alkoholinių gėrimų pramonės suvalstybinimui, tokių gėrimų įvežimo į Lietuvą ribojimui, griežtesnei alkoholio kontrolei. Tačiau nenorime, kad naujasis Alkoholio kontrolės įstatymas taptų Gorbačiovo laikų "ukazu", turėjusių daug neigiamų padarinių", antradienį spaudos konferencijoje sakė Pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimašauskas. Jis komentavo keturiolika pataisų Lietuvos alkoholio kontrolės įstatymui, kurias Vyriausybė pasiūlė Seimui.

Pavyzdžiui, sakė ministras, nerealu įgyvendinti įstatyme numatytą principą, pagal kurį vienas leidimas prekiauti alkoholiniais gėrimais išduodamas tik ten, kur gyvena 500 žmonių. Jei dauguma kaimo parduotuvių neturės teisės prekiauti alkoholiu, suaktyvės nelegali prekyba ir naminė degtindarystė, mano K. Klimašauskas.

Pagal įstatymą, sakė jis, apie 50 tūkstančių uniformuotų Lietuvos pareigūnų neturės teisės nusipirkti alkoholinių gėrimų ir, norėdami tai padaryti, turės bėgti į namus persirengti arba prašyti pagalbos kitų žmonių. Pasak ministro, šias problemas turi reglamentuoti atitinkamų pareigūnų darbo statutai, o ne įstatymas.

Vyriausybė taip pat yra prieš diskriminuojantį principą – riboti privatų pelną. **ELTA**

• **ŠALYJE DIDĖJA NUSIKALSTAMUMAS.** Kaip praneša Statistikos departamentas, sausį–balandį Lietuvoje užregistruoti 20 357 nusikaltimai arba 18 proc. daugiau nei pernai tuo pat metu. Nuo 1994-ųjų antrojo pusmečio pradėjusi ryškėti nusikalstamumo didėjimo tendencija išlieka ir toliau.

Sausį–balandį išaiškinta mažiau nusikaltimų nei pernai – pernai tuo pat metu jų išaiškinta 42 proc., o šiemet – 34 proc. visų įregistruotų nusikaltimų.

Šiemet taip pat daugėjo sunkių kriminalinių nusikaltimų, kurių sausį–balandį įregistruota 2679 arba 9 proc. daugiau nei pernai. Taip pat smarkiai padaugėjo transporto priemonių vagysčių ir chuliganizmo atvejų – atitinkamai 33 ir 37 proc. Transporto priemonių vagysčių per 4 šiuos metus mėnesius įregistruota 14240.

• **GYNYBOS MINISTRŲ SUSITIKIMAS.** Gegužės 22-23 dienomis Danijos Bornholmo saloje vyko Baltijos ir Šiaurės šalių gynybos ministrų susitikimas. Jo dalyviai aptarė Šiaurės šalių pagalbos BALTBATUI tolesnį koordinavimą ir paramą atskirų Baltijos šalių gynybos pajėgoms. Šiaurės šalių gynybos ministrai labai palankiai įvertino Baltijos ir ypač Lietuvos aktyvų dalyvavimą NATO "Bendradarbiavimo taikos labui" programoje. Ministrų nuomone, taikos bataliono kūrimas yra sektinas Vakarų ir Rytų Europos gynybinio bendradarbiavimo modelis, kuris turėtų būti tęsiamas ir įgyvendinus šį konkretų projektą.

—er—

d., kai prezidentu buvo Madison. Po trejų metų jie buvo atstatyti.

Pasaulio spauda toliau nagrinėja Amerikos ultradešiniųjų veiklą ir jų tikslus. Veikla ypač gyva mažai apgyventose valstijose. Šiaurinėje Idaho valstijoje federalinės valdžios agentai 11 dienų laikė apsupę miško gyventoją Randy Weaver, Idaho milicijos veikėjo, namelį. Jis buvo kaltinamas nelegaliu ginklų pardavinejimu. Susišaudyme su Alkoholio, Tabako ir Ginklų įstaigos valdininkais žuvo Weaverio žmona ir vaikas. Tas sukėlė visų prieš federalinę valdžią veikiančių "milicijų" pasipiktinimą. Ta valdžios agentūra dar daugiau priešų įsigijo po 1993 m. įvykusios Waco, Texas pseudo religinės Daviden ginkluotos grupės likvidavimo.

"Laukinių" Vakarų gyventojai, šalia Tabako, alkoholio ir ginklų agentūros labai nekenčia ir Ginklus nešiojančių Miškų tarnybos bei Žemės priežiūros valdininkų. Pastaraisiais metais kilo susikirtimai ir su grybautojais, kurie į miškus veržiasi ginkluoti, nes kyla konfliktai ne tik tarp grybautojų grupių, bet ir su visokius leidimus pardavinėti bandančiais Miškų tarnybos tarnautojais, kurie koliojami "gestapo agentais". Vakarų valstijose yra daug valdiškų parkų, valdiškų miškų, daug jaunų vyrų, kurie augina kanapes. Susikirtimai su valdžia neišvengiami.

Sukrėsti Oklahomos bombos federalinių įstaigų darbuotojai ieško naujų būdų kaip apsisaugoti nuo radikalų, fanatikų. Steigiasi naujos saugumo patamavimų firmos. Ši pramonės šaka siekia jau 28 milijardų dol. Daug kur įstaigos, privačios bendrovės, net mokyklos įsiveda metalo detektorius įrengimus, kurie veikia visuose aerodromuose. Jau yra elektroninių įtaisų, kurie "pastebi" uždelsto veikimo bombas, tačiau įrengimai brangūs, jų yra 163 rūšys. Gera uždirba suomių įmonė Otokampu, kurios centras Amerikoje yra Bethesda, Marylande. Suomiai parduoda daug ginklų detektorius, kuriuos perka JAV federalinės įstaigos. Daugiau samdoma ir sargybinių, kurie mažai tegali nuveikti prieš galingas bombas, tačiau padidina privačių piliečių, įstai-gų lankytojų saugumo jausmą. Apdraudos bendrovės gauna reikalavimų praplėsti apdraudos patarnavimus.

(Nukelta į 9 psl.)

SUSITIKO LIETUVOS IR LATVIJOS PREZIDENTAI

Gegužės 20 d. Maišiagalėje, esančioje apie 20 km. nuo Vilniaus, įvyko neoficialus Lietuvos ir Latvijos prezidentų A. Brazausko ir G. Ulmanio susitikimas. Jame taip pat dalyvavo ir šalių Ministrų pirmininkai, užsienio reikalų žinybų atstovai.

Susitikime pasirašytas Lietuvos ir Latvijos memorandumas dėl ekonominės jūrų sienos nustatymo. Jame numatoma, kad šalių jūros siena nustatoma kaip atkarpa per vidurį skirianti abiejų valstybių siūlomus variantus.

A. Brazauskas taip pat padėkojo G. Ulmaniui už Latvijoje gyvenantiems lietuviams sudarytas sąlygas įsigyti pilietybę palankesnėmis sąlygomis, negu atvykstantiems iš NVS valstybių. Sutarta pagreitinti sutarčių dėl nelegalių pabėgėlių rengimo. Dėl šių minėtų klausimų santykiai tarp abiejų šalių šį pa-

vasarį buvo kiek pablogėję, pasikeista netgi keliomis protesto notomis. Nustačius jūros sienos su Lietuva, Latvijos vyriausybė netgi buvo pradėjusi derybas dėl naftos gavybos ginčytiname rajone su viena JAV bendrove.

Pasak A. Šleževičiaus, derybų darbo grupių (joms net nebuvo pranešta apie šį susitikimą) galimybės buvo išnaudotos, todėl buvęs reikalingas politinis sprendimas, jis Maišiagalėje ir buvęs padarytas.

Pareiškimą šiuo klausimu išplatino septynios opozicinės Lietuvos parlamente atstovaujančios partijos. Jame protestuojama dėl nedemokratiško ir pavojingo precedento, kai gyvybiškai svarbios valstybės politikos nuostatos formuojamos slapta, nepasitarus su kitomis Seime atstovaujamomis politinėmis partijomis.

-er-

TĖVYNĖS SĄJUNGA ...

(Atkelta iš 1 psl.)

sprendimu, kai kurie jų iš partijos pašalinti, kitiems, "dovanų" atsisakiusiems, pareikšti išpėjimai.

Reiktų pastebėti, jog tai nauji viltingi reiškiniai Lietuvos politikos padangėje. Iki šiol vyravo kiek kitokia praktika. Susikompromitavę veikėjai iš paskutiniųjų laikų davosi įsikibę savo postų, bendražygiai juos teisindavo ir kaltindavo visus kitus, kol galų gale, atėjus rinkimams, nebūdavo nušluojami drauge su visomis palaikančiomis partijomis ir judėjimais. Toks liūdnas likimas savo laikų ištiko Sąjūdį, iš savivaldybių rinkimų, atrodo, visiškai nepasimokė LDDP, kuri ir toliau visiškai nesaugo savo prestižo. Tą patį galima pasakyti ir apie Prezidentą bei jo aplinką. Sakykim, pastarasis nekreipia jokio dėmesio, kai jo patarėjas valstybės ir teisės klausimais spaudoje atvirai siejamas su

Telsių mafija ar B. Dekanidzės aplinka. Nesudrumstė jo ramybės ir buvusio LDDP turto valdytojo A. Navicko veikla.

Pati LDDP ir toliau elgiasi visiškai neprognozuojamai. Praėjusią savaitę partijos balsais Seime nuspręsta atgaivinti sovietinių nomenklatūrinių partinių mokyklų baigimo diplomų galiojimą, prieš ką pasisakė visų Lietuvos aukštųjų mokyklų rektorijų konferencija, visos šalies politinės partijos. Šito niekaip negalima vertinti kaip rūpinimosi savo partijos garbe. Tai gali būti suprantama tik kaip bandymas pasirūpinti tais partijoms draugais, kurie neturėdami aukštojo išsilavinimo negalėjo užimti pareigų prokuratūroje ar naujai formuojamose apskrityse. Kai kas šį poelgį įvertino kaip partijos kairėjimo ženklą bei bandymą užsitikrinti kairiųjų fundamentalistų paramą bei balsus.

dar nesibaigus karui, vos tik paėmus Vilnių.

Prezidentas A. Brazauskas gegužės 8-ąją kalbėjo, kad reiktų visuose karuose kritusioms aukoms pastatyti vieną atminimo paminklą..., kad šiandien jau nebe taip svarbu, kokioje armijoje kariaudamas mūsų krašto žmogus žuvo Antrojo pasaulinio karo audroje. Mirtis juos suitaikė ir turi taikyti mus – gyvuosius".

Toliau valstybės vadovas samprotavo šitaip: "Karo metu vieni lietuviai fronte ir partizanų būriuose kovėsi prieš fašizmą, kiti prieš komunizmą, tretį ir prieš vieną, ir prieš antrą. Kas tas visažinis, galintis dabar pasakyti, kurie iš jų buvo teisesni? Ar tie, kurie nuėjo į karą prieš fašizmą ir žuvo kur nors prie Berlyno, Karaliaučiaus ar Aleksejevkos? Ar kurie pakėlė ginklą prieš stalininį okupantą ir padėjo galvas gimtojoje žemėje ar Sibiro platybėse?"

Tai ne retorinis klausimas, o pats esmingiausias iš visų galimų, kai kalbama apie Lietuvos valstybingumą. Tik partizanai, tik laisvės kovotojai, vieninteliai iš visų su ginklu rankoje kovojusiųjų, buvo nuosekliausi nepriklausomybės gynėjai, nesusitepę kolaboravimu su rudoju ar raudonoju okupantu. Neturime moralinės teisės smerkti jėga rekrutuotų mūsų vyrų į sovietų armiją, lygiai taip pat ir vadinamųjų plechavičiukų, kurie tikėjosi apginsią Tėvynę. Teisesnių atrinkimo klausimas svarbus, bet ne esminis. O vieninteliai teisūs kovotojai, nepakeitę nei himno, nei vėliavos, nei idėjos ir vizijos matyti Lietuvą laisvą – buvo partizanai. Skaudu, o kartais nepakeliamai sunku matyti juos dar gyvus, bet nepripažintus Tėvynės (ar valdžios), regėti menamus bevardžius kapus iki šiol valdžios deramai nepagerbtus.

(1995 m. gegužės "Tremtinys")

apsisprendė, o gal buvo priverstas apsispręsti, kai pajuto akylą ir ausylą visuomenės dėmesį jo pasirinkimui, kur dalyvauti iškilmėse, su kuo sveikintis ir kam dėkoti "už išvadavimą". Reiktų sutikti, kad valdžios sprendimas neminėti "pergalės" dienos, o pagerbti antrojo pasaulinio karo aukų atminimą neišskiriant nieko pagal politinę spalvą, buvo krikščioniškai teisingas. Prezidentas A. Brazauskas padėjo vainiką prie Pirčiupių "Motinos". Premjeras A. Šleževičius pagerbė Aukštuosiuose Panevėžiuose hitlerininkų sušaudytus žydus. Seimo galva Č. Juršėnas nusilenkė Antakalnio kapinėse palaidotiems sovietų kareiviams. Krašto apsaugos ministras L. Linkevičius pagerbė Kauno IX forto aukas ir padėjo vainiką prie paminklo 1941 metų sukilimo dalyviams. Tai bene visi aukštosios valdžios parodyti pagarbos kruviniausiojo karo aukoms ženklai. Bet kodėl garsiai skelbiantys santarvę valdžios vyrai nerado nė vieno gėlės žiedo padėti ant vokiečių kareivių kapų? O gal ne žiedo, o pačių kapų nerado? Ir jie puikiai žino, kas kaltas, kad tokių kapų neišliko. Nelygybė mirusiems akivaizdi – vieno okupanto kareiviai pagerbti, kito – ne... Neprisiminė valstybės vyrai ir pirmojo bolševikmečio aukų. Juk mažai kas begrįžo iš Sibiro. O kur dar Pravieniškių žudynės, Panevėžio daktarų nukankinimas, Rinių miško baisumai ir gausybė raudonarmiečių įvykdytų žudynių, traukiantis iš Lietuvos. Ne vienas antisovietinio pagrindžio dalyvis laukė – gal kas iš valdžios didžiųjų pareigūnų su puokšte ateis prie Tuskulėnų duobių? Ten dar nėra paminklo, dar valdžia netarė žodžio – ar ten iš tikrųjų bolševizmo aukos. O juk profesionalas KGB budelis Dolgiovovas savo kruvinąjį darbą pradėjo

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos bažnyčioje, pirmajai šv. Komunijai lietuvių kalba paruošti vaikai. Iš k.: Nida Hallai, Milda Mačiulevičiūtė, Milda Chmieliauskaitė, antroje eilėje – Eriks Gudėnas, Vėjas Belzinskas ir Andrius Stankus. Su jais kun. G. Kijauskas SJ ir tėvai V. Bacevičiaus nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

NE TEISESNI, O VIENTINTELIAI TEISŲS

Edmundas Simanaitis

Pasaulio didžiūnų kalbos, išpūdingi paradai, džiūgaujantios minios Paryžiuje, Londone ir Berlyne ir mums atrodo suprantami, pateisinami, natūralūs. Vakarai mini prieš pusamžį pasibaigusio Antrojo pasaulinio karo metines. Ir Lietuvos Prezidentas dalyvavo iškilmingose ceremonijose Londone. Tačiau gegužės 9-ąją nė vienas Baltijos šalių prezidentas nedalyvavo išpūdinguose renginiuose Maskvoje. Maskva suraukė nosį – nei Estija, nei Latvija, nei Lietuva nepripažįsta "išvadavimo". Neišgąsdino ir kaltinimas provincializmu. Būtų šventvagiška (ar dar baisiau) pasikartojusio genocido nusikaltimus – trėmimus, enkavedistų siautėjimus ir žudynes, masines represijas, suintensyvėjusias pasibaigus karui, – minėti ir švęsti kaip "fašizmo sutriuškinimą" ir Lietuvos "išlaisvinimą". Nelabai patogiai jautėsi Maskvoje ir didieji pasaulio politikai. Vieniems buvo labai neparanku, o gal net ir gėda dalyvauti kariniame parade, kiti neturėjo jokių skrupulų, ir Čėčėnijos pagalbos šauksmas jų netrikdė. Rasis ir publicistų, ir politologų, kurie šį antrojo tūkstantmečio pabaigos bene paradoksaliausią įvykį išnagrinės visais aspektais. Bergždi mėginimai ką nors nuslėpti ar užmaskuoti skambiais šūkiais ar niekšybę pateisinančiomis frazėmis. Laisvės, savarankiškumo siekiančių tautų slopinimas, kruvinos represijos, civilių gyventojų žudynės, išvaymas iš gimtųjų žemių – jau seniai ne kokios nors vienos šalies, o viso pasaulio "vidaus reikalas". "Didžioji" politika šio įsakmaus fakto niekaip negali tydomis apieti. Štai kodėl kai kurie aukštieji Maskvos svečiai sutrinka ir blaškosi, jaukdamiesi aiškias sąvokas, negudriai ir neryžtingai teisindami savo poelgį.

Mūsų šalies Prezidentas

Komentaras, nuomonės

"ATVIRI" PINIGAI LIETUVOJE – MANA IŠ DANGAUS, AR POLITINĖ MIGLA?

Vilius Bražėnas

Pažinodamas kai kurias tarptautines institucijas, visad su įtarimu žiūriu į užsienio pagalbą Lietuvai. Prieš metus, kalbėdamas Nepriklausomybės šventėse Miami ir Baltimorėje, pasisakiau esąs įsitikinęs, jog Lietuva greičiau atsistotų ant kojų, jei nebūtų užsienio pagalbos. (Žinoma, su sąlyga, kad Maskva nebūtų stiprinama prieš savo kaimynus). Todėl reiktų klausti, kas per paukštis tas lietuviškon scenon išeinąs Atviros Lietuvos Fondas.

Netikėtai atviras straipsnis "Fall And Rise Of Communism" (Komunizmo kritimas ir pakilimas) JAV globalistų klubo Council on Foreign Relations (CFR) žurnale FOREIGN AFFAIRS (November–December 1994) sustiprino mano įtaringumą svetimųjų pagalbai Lietuvai. Autorė Anne Applebaum yra Londono SPECTATOR redaktoriaus padėjėja ir 1994 m. knygos "Between East And West" autorė. Ji nusako eilę priežasčių, kodėl komunistai grįžo valdžion buvusiose Sovietų valdose. Konservatyvus (švelniai...) NATIONAL REVIEW (Dec. 19, 1994) trumpai susumuoja vieną "chilling" – šurpią to priežastį:

"Vakarų, ypač Amerikos, diplomatai Centrinėje Europoje, manydami, jog etninis nacionalizmas sudaro pagrin-

dinį pavojų, atstūmė (ostracized) vietines konservatyvias partijas, laikydami esant jas įsisenėjusiai nacionalistinėmis, ir rėmė kairias partijas, kurias manė esant "progresyviomis". Vakarų diplomatai dėjo aiškiai matomas pastangas atgrąsyti nuo dekomunizacijos programų, įdant tai nepakeltų konservatyvių partijų reikšmės. Konservatyvūs politikai negaudavo kvietimų kelionėms, akademinės pagarbos ir kitokių Vakarų prielankumo ženklų, kurių buvo negailėta kairės ir centro/kairės oponentams."

Ir mūsų spaudoje kartais prasiveržia informacija, turinti daug gilesnes šaknis, negu atrodo. Gegužės 5 d. DRAUGĖ, pavyzdžiui, tilpo žinia: "Kaune atidarytas Išeivijos Studijų Centras." Pasirodo, Centro atidarymą parėmė Atviros Lietuvos Fondas (trump. ALF). Gegužės 9 d. ten pat pasirodė pirmo puslapio straipsnis – "Brzezinski nemanoma, kad Rusija taps NATO nare" – aprašęs gegužės 1 dieną Vilniuje įvykusią tarptautinę konferenciją, tema "Iš komunizmo į demokratiją". Daugeliui turėjo sukelti nuostabą, kad konferencijoje dalyvavo Z. Brzezinski, kurio, suprantamai dėmesio sulaukusio, pranešimo, kaip atrodo, svarbiausia mintis buvo,

"kad pretendentai į NATO darys klaidą, jei argumentuos savo norą įstoti daugiausia Rusijos grėsme. Tai Vakaruose sukels nepritarimo reakciją". Bent man, įtaringam globalinės politikos stebėtojui, sunku atsikratyti minties, kad kažkas pasiuntė Zbigį į Pabaltijį, kad nutildžius burnojimus prieš "Vieno Pasaulio" partnerį – imperialistinę Rusiją. Jis, be abejo, nepasakė kokiuose "Vakaruose" nusiskundimas Maskvos aiškia grėsme ne tik Lietuvai, bet ir Vakarams, "sukels nepritarimo reakciją"... Iš straipsnio paaiškėja ir tai, kas apmokėjo Zbigio ir lenkų politikų keliones į Vilnių: ogi Atviros Lietuvos Fondas (ALF). Dalyvių nuotraukoje rodomas ALF direktorius Vytas Gruodis. Daug lietuvių suklystų manydami, jog tautietis Gruodis tą konferenciją finansavo savais pinigais...

Siek tiek daugiau apie ALF patyrė anksčiau skaitę kanadiečio Algimanto Banelio (vasario 23 d. DIRVOJE) straipsnį "Daugiau apie Atviros Lietuvos Fondą". Nežinia kodėl panaudota "daugiau" apie tai, ko, net gerokai lietuviškos spaudos skaitant, nebuvo tekę girdėti. Vienok ir perskaičius 2/3 puslapio ilgumo straipsnį ALF klausimas tebelieka miglose. Gal to ir buvo siekiama. Lieka neaišku – ko ALF siekia, kokią valstybinę ar pasaulinę sistemą propaguoja, kokią ideologiją perša ir prieš kokią kovoja. Skaitome, jog "Fondo lėšomis leidžiama daug vakarietišką sampratą skleidžiančių, reikalingų knygų." Praverstų žinoti

bent poros tokių knygų pavadinimus ir autorius. Pagal tai, ką vėliau patyriau apie to fondo fundatorių, abejoju ar ten skleidžiama "Sąmokslas Prieš Žmoniją", kurią net TREMTINYS ruošiasi išleisti trečiąja laida. Ir vakarietiškų sampratų esama įvairių. Pavyzdžiui manoji ir eilės man žinomų kitų išeivių samprata getokai skiriasi nuo A. Štromo, V. Adamkaus, T. Remeikio, V. Kavolio ir kitų šiandieninę Lietuvą santarietiškai šviečiančių sampratų. Gera idėja "žadinti atvirumą visuomenėje". Tik būtų pravartu žinoti, ar tas atvirumas panašus į tuomi primenamą Gorbačiovo "glasnost".

Ko nepasakė minėtasis DIRVOS straipsnis, pasako apie pasaulyje pasklidusius "Atvirus" fondus kitur randama informacija, apie jų fundatorių bilijonierių George Soros. Ypač dvi straipsnio vietos sužadina įtarimą, kad G. Soros yra globalistas, reiškia antinacionalistas, tautinių valstybių oponentas. Pirmia – baigęs socialistinę internacionalistinę London School of Economics. Antra – "Jo griežtos pažiūros į pasaulinę tvarką..." užgavo "Naujos Pasaulio Santvarkos" aliarmo skambutį. Susirandu CFR (globalistų klubo Council of Foreign Relations) narių sąrašus. Įspėjau: "Soros, George" yra jau 1990, 1991 ir 1993 metų CFR sąrašuose. Bibliotekoje susirastas Banelio nurodytas THE NEW YORKER (kairaus) žurnalo (sausio 23d. net 24 puslapių!) straipsnis irgi nenusako "atvirų fondų" siekių. Vienok nurodo, kad Soros drau-

gauja bei bendradarbiauja su H. Kissingeriu, Z. Brzezinskiu, Strobe Talbott ir Co. Tai teigia, jog jis yra arba neformalus State Departmento, ar tiesioginis CFR, pasiuntinys privataus asmens priedangoje. Pavyzdžiui, iš THE NEW YORKER straipsnio, galima suprasti, kad G. Soros nupirko Ukrainos prezidentui Kučmai prezidentūrą. Būtų įdomu pasiknisinėjus patirti, ar tas "atviras" fondas turėjo įtakos į A. Brazausko išrinkimą. Ne būtinai, žinoma, tiesiogiai, per kanadienčio Vyto Gruodžio (apie kurį Lietuvos laisvinimo veikloje nebuvo tekę girdėti) vadovaujamą Atviros Lietuvos Fondą...

Prieš susidarant pagrįstą nuomonę apie ALF vertę, naudą ar žalą atsistatančiai Lietuvai, būtų pravartu žinoti daugiau, negu tik, kad fondas "atlieka Lietuvos gyvenimui, ypač jo atečiai reikšmingus darbus..." Norėtusi žinoti – kokius, ir kuomi, ypač Lietuvos atečiai, "reikšmingus" darbus? Manytumei, kad fondas turi pakankamai pinigų nusamdyti žurnalistas, faktiškai, "atvirai" apie jį parašyti. Kol bilijonieriaus doleriai dangstys tiesą (gerą ar blogą), tol teks nerimauti skaitant (THE NEW YORKER žurnale) kad George Soros gerbėjų (fans) tarpe yra rusofilas globalistas, Clintono draugas, CFR narys Strobe Talbott ir net CFR pirmininkas Leslie Gelb... Vien tai primena įtaringo trojėno įspėjimą, žiūrint į graikų padovanotą medinį arkli: "Bijausi Danajų net dovanas nešančių."

KARO PABAIGA TOLI NUO TĖVYNĖS

Juozas Žygas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Neprašykite kortelių - džiaukitės, kad nemušame!

Gavus pažadą, kad maistas bus pas mus pristatomas, atrodė, kad gyvenimas įgaus normalią eigą. Nebereikės po visą miestą bėgioti ir laimės ieškoti, juo labiau, kad restoranais nebebuvo galima pasitikėti. Kadangi mes buvome paskirti priėmėjais to žadamo maisto, tai buvo garbingos pareigos, bet kartu ir įsipareigojimas. Dabar jau turėjome bent vienas namuose budėti. Savo vaizduotėje mačiau vokiečių nustebusius veidus, kuomet sunkvežimiai pradės mums maistą pristatyti.

Laukiame dieną, kitą, o žadėto maisto nėra! Pradėjo pas mus ateiti maisto pasiūti tie, kurie buvo mūsų sąrašė. Kuomet pasakydavau, kad jokio maisto niekas dar nepristatė, tai atėjusieji nu-

stebę žiūrėjo ir įtartinai po kambarį dairydavosi, ar nepastebės kur nors paslėptos amerikietiškos dėžės. Laukti maisto pristatymo, Leonas lieka namuose budėti, o ašėjau bandyti nusipirkti bulvių ir į rotušę užėiti. Prie vienos krautuvės pamačiau eilutę žmonių, pasiteiravęs sužinojau, kad visi stovintieji čia yra dėl bulvių. Tad ir aš į eilę atsistojau. Kantriai eilėje stovime ir po trupučiuką slenkame pirmyn. Mums beveik prie durų priartėjus pranešė, kad bulvių nebėra.

Nieko eilėje nepešęs, einu į rotušę. Kadangi jau ne pirmą sykį, tad žinau kur eiti ir su kuo kalbėtis. Susirandu tą patį, kuris maistą į namus pristatyti žadėjo. Kuomet jo pasiteirauju, tai jis lyg labai nustebeš, kad mums maistas

dar nepristatytas. Tai tau ir tvarka – niekas nieko nežino! Einant namų link, susitikau latvi, povandeninių laivų karininką. Jie taip pat yra sudarę sąrašą maistui gauti, tad dabar jo pristatymo laukia. Be to pasakė, jog vienas iš jų pasiteiravo, kaip bus dabar su darbais? Jam atsakė, jog dabar joks užsienietis neturi teisės vokiečiams dirbti. Dabar užsieniečiai turi tik valgyti, gulėti ir į lubas spjau dyti! Kol būsime Vokietijoje visi būsime nemokamai ap rūpinti rūbais ir maistu. Labai gražiai skamba, o praktiškai yra žymiai blogiau negu vokiečių laikais. Leonas sugrįžo su bloga žinia. Yra naujas komendantas ir nauja tvarka. Užsieniečiai bus ap rūpinti tik tie, kurie lageriuose gyvena. O kiti gaus vokiečių korteles ir turės patys apsirūpinti. Vadinasi, štai tau, Jurgi, ir Devintinės!

Nuėjau į "Wirtschaftsamt" ir gavau korteles bulvėms. Iš pradžių jie nenorėjo kalbėtis, vis aiškino, kad užsieniečiais rūpinasi 17-tame kambaryje. Turėjau vargo

juos įtikinti, kad ten su mumis nenori net kalbėtis. Visus reikalus užbaigęs, dėl viso ko užėjau ir į 17-tąjį kambarį. Gana didelė eilutė užsieniečių, o atmosfera – tai jau grynai komunistinė. Tik dar Leninas ir Stalinas nuo sienų nežiūri, o šiaip tai jau labai priminė 1940-tuosius Lietuvoje. Kairėje stalo pusėje buvo prancūziška vėliavėlė ir sėdėjo du prancūzai. O dešinėje pusėje sovietinė vėliavėlė ir sėdėjo du rusai ir viena rusė. Visi su raudonais

kaspinais ant rankovių. Kadangi eilė lėtai slinko, tai girdėjau tą rusę keikiantis ir reikiant, kad geriausi žmonės buvo tie, kurie dirbo NKVD ir, kad tokie buvo lageriuose. Ir man pasitaikė su ja reikalą turėti. Paklausė kokiame lageryje buvau. Kuomet pasakiau, kad gyvenome privačiai, tai ji beveik apsiptodama šūktelėjo, kad tokie "svolocijai" kaip jūs kortelių net neprašykite. Džiaukitės, kad jūsų mes dar nemušame!

Atrodė, visa Lietuva vieškeliais išėjo

Karo audrai ir "išlaisvintojams" artėjant, dešimtys tūkstančių ir – galbūt virš šimto tūkstančių lietuvių, viską palikę, į bombarduojama ir degančią Vokietiją, visokiomis priemonėmis traukėsi. Daugeliui tai buvo ne paskutinis pasitraukimas, nes buvo daug tokių, kurie į Rytprūsius tepabėgo, manydami, kad Vokietija arba Vakarai neleis rusams į Europos širdį įsibrauti. Tokiu būdu daug lietuvių, pabėgusių nuo "Raudonojo maro", Sile-

zijoje, Pomeranijoje, Saksonijoje, Čekijoje ir net Austrijoje atsirado.

Tie, kurie bėgdami vis atgal atsigręždavo ir į pačią Vokietijos gilumą nenubėgo, tai teko dar ne kartą bėgti. Karui pasibaigus, dar praėjo daug laiko, kol paaiškėjo, kas Rusijai buvo pažadėta. Pradžioje įvairūs gandai sklido, kurie žmones tik klaidino. Buvo "politologų", kurie aiškino, kad rusai bus priversti atsitraukti. Tie, kurie

(Nukelta į 7 psl.)

1994 birželio 13

STASYS LOZORAITIS, 1924-1994

Antanas Dundzila

Vėlyvą antraštėje paminėtos dienos vakarą telefono ragelyje išgirdau balsą: "Antanai, šiandieną numirė Stasys Lozoraitis". Reikėjo atsipeikėti, dar kartą išgirsti žinios patvirtinimą ir suprasti jos reikšmę. "Žinojau, kad buvai jo prietelis, todėl skambinu pranešti...", – labai aiškiai atsimenu, taip tarmiškai ir pasakė, "prietelis". Per visą mūsų pažinties, bendravimo Washingtone laikotarpį St. Lozoraičio bičiuliškumas matyti man nesibaigė net su jo netikėta mirtimi.

Dabar, tos netekties metinių proga, noriu tuo bičiuliškumu ir su DIRVOS skaitytojais pasidalinti. Lietuvoje, netoli Kauno, prie Petrašiūnų esančiame kryžių kalnelyje, šių metų gegužės 8 d. įvyko 1993 m. rinkimuose Lietuvos vilties prezidentu praminto St. Lozoraičio vardadienio paminėjimas. St. Lozoraitį privalome paminėti ir čia savo laikraštyje.

Galvodamas, kalbėdamas ar rašydamas apie ponus Lozoraičius, aš negaliu jų paprasčiausiai laikyti savo draugais, kaip tai nedrąsu būtų ir bičiuliais juodu pavadinti. Buvome artimus ryšius išugdę geri pažįstami, tačiau niekada nesu į juos kreipęsis vardu, juos pavadinęs Stasiu ir Daniela. Šį reiškinį branginu: man atrodė, kad jų asmenybės bei užimama visuomeninė bei Lietuvos diplomatinėje tarnyboje padėtis įtaigojo, kad ir šiltus bet pagarbius, tam tikrame atstume laikomus santykius. Tiesa, savo laiku jie abu man yra užsiminę, kad tas oficialumas galėtų būti suprantintas. Šį jų pasiūlymą aš supratau kaip neeilinio mūsų bendravimo parodymą, bet nuo jo mandagiai atsisakiau ir jie tai priėmė; mes ir toliau vieni kitiems pasilikome prie įvardžio "jūs" (bet ne "tu"), prie "pono Lozoraičio", "ponios Lozoraitienės" (ir prie jų man skirto "pono Dundzilos"). Taip atrodė ir priderama ir reikalinga.

Priešingybę naudojamuose kreipimuose kartą labai aiškiai pamatėme 1991 m. vasarą, kai į priėmimą Lietuvos pasiuntinybėje atsilankė Lietuvai šiaip jau labai palankus JAV Miestų reikalų (Housing and Urban Development) sekretorius (JAV ministras!) Jack Kemp. Jis savo kalboje tada St. Lozoraitį visai netinkamai vadino "my good friend Stanley". Čia svečias pasirodė amerikietiško tipo muziku, arba gal tokiu savo pasakymu subtiliai puoselėjo prezidento Bush'o viešai varomą atstaty-

tos Lietuvos nepriklausomybės nepripažinimo delsimą. Visai kitokios kultūros bei išauklėjimo St. Lozoraitis savo atsakymo žodyje J. Kemp'o tolygiai nevadino kortų kaladės berniuku, "Jack".

SKUBU SKUBU SKUBU

LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS

TELEFAKSO NR. (202) 347-3178

Nuo: St. LOZORAITIS

Sėka: VIKTORAS

Pastabos:

Amerikos Balso žurnalo žinia, jos projektas nr. 3 PRIIMTAS.

- 124 už

- 8 prie

6 susitaiki

Projekto buvo pakeičiamas

1990. III. 11 3:50

Stasys Lozoraitis

Į Lietuvos Pasiuntinybę Washingtone atėjęs pats pirmas pranešimas apie Nepriklausomybės atstatymą. (A. Dundzilos archyvas)

Džiaugiuosi, kad 1990 kovo 10 dieną ponas Lozoraitis mane pakvietė atvykti į pasiuntinybę sekančią dieną, kovo 11, laukti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo.

Jau ankstyvą sekmadienio popietę pasiuntinybėje buvo jo būrelis pasiuntinybės talkininkų, keli šiaip svečiai, o į saloną ir pirmojo aukšto raštinę ateidavo ir ieseidavo ponas Lozoraitis ar ponas Lozoraitienė. Nuotaika nebuvo įelektrinta, tačiau mūmose nerimas nemiegojo. Laukėme, lyg kokių matematikų išskaičiuoto astronominio reiškinio, kuris turėjo patvirtinti išpranašautą įvykį.

Mes žinojome, kad paskutinėmis dienomis ponas Lozoraitis ilgas valandas konferavo su Sąjūdžio vadais Vilniuje telefonu, kad jis prisidėjo prie tą dieną Aukščiausiosios Tarybos vėliau priimtų aktų redakcijos. Jei neklystu, St. Lozoraitis patarė nepriklausomos Lietuvos tęstinumą formaliai užakcentuoti atstatoma 1938 m. Konstitucija ir, 1990 m. aplinkoje, ją tame pačiame posėdyje suspenduoti. Žinojome, kad Lietuvių Informacijos Centre Washingtone budi Viktoras Nakas, kad savo įstaigoje darbuojasi "Amerikos balso" lietuvių štabas.

Pagaliau mus pasiekė žinia, kad Aukščiausiosios Tarybos pirmininku didele balsų persvara išrinktas Vytautas Landsbergis. Praėjo dar kiek laiko ir, suunkstęs telefakso aparatas, atspausdino V. Nako Pasiuntinybei išsiųstą žinią apie Nepriklausomybės atstatymo paskelbimą. Į tą lapelį godžiai visi žiūrėjome ir džiaugėmės. Man atėjo mintis paprašyti to

Daniela ir Stasys Lozoraičiai.

nia Lozoraitienė rankose laikė gėlių puokštę; ponai Lozoraičiai su kiekvienu iš mūsų nuoširdžiai, asmeniškai atsiveikino. Šalia manęs stovėjęs į ambasadą rudenį iš Lietuvos atsiųstas pareigūnas, ponui Lozoraičiui pasakė: "Pone Lozoraiti, vežkitės ir mane į Romą!". St. Lozoraitis šyptelėjo, sau charakteringu mostu aukštyl kilstelėjo galvą, ir, spausdamas pareigūno ranką, atsakė: "Na ką gi, ką jūs čia... Pamatysite, ir čia viskas bus gerai, čia jūsų reikia..."

Ponus Lozoraičius lydėjome iki pat lėktuvo perono durų, kur lėktuvo patarnautoja tikrino bilietus. Ponams Lozoraičiams einant tolyn, mes visi pradėjome ploti. Jiedu duryse atsisuko, nusišypsojo, ponas Lozoraitis dar iškėlė ranką su praskėstais į "V" raidę pirštais ir pamojavo.

Žinojome, kad ponai Lo-

zoraičiai žadėjo atvykti į lapkričio pabaigoje Chicagoje ruošiamą Mokslo ir kūrybos simpoziumą. Tai buvo privatus jų atsilankymas Amerikoje, be sustojimo Washingtone. Taip pat ponas Lozoraitis buvo minėjęs, kad 1994 birželio mėnesį jie vėl atsilankys Amerikoje.

1993 m. Kalėdų šventėms gavau jų sveikinimą. 1994 pradžioje jam į Romą dar parašiau laišką, prašydamas apie jo tuometines pareigas medžiagos straipsniui į DIRVĄ, bet atsakymo jau nebesulaukiau. Kai 1994 birželio 13-os vakare man pranešė apie jo mirtį, liko neatsakytas klausimas, kokiais reikalais ponai Lozoraičiai vistiek žadėjo kaip tik birželį Amerikoje vėl atsilankyti. Argi jis jau 1993 rudenį nujautė, kad jis sunkiai serga?

(1995-V-18)

(Bus daugiau)

GYVENAM TAUTAI IR BAŽNYČIAI

Sunku patikėti, bet tai tiesa. Š.m. kovo mėnesį Dirvoje Robertas S. Boris, "Pagalba Lietuvai" vadovas rašo, kad kai 77-ajame Lietuvos Vyčių seime Pittsburg, Pa., 1990 m. Vyčiai buvo supažindinti su idėja siųsti vaistus ir medikamentus Lietuvon, jie pradėjo organizuoti vajų amerikėnų tarpe ir per trumpą laiką įtempto darbo išryškėjo stebinančios rezultatai. 16 didžiulių siuntų, kurių vertė yra virš 10 milijonų dolerių jau pasiekė mūsų brolius ir seses Lietuvoje, kitos penkios siuntos taip pat jau pakeliui į Lietuvą.

Priklausau Vyčiams ir kitom lietuviškom organizacijom nuo atvykimo į Ameriką. Vyčiai yra krikščioniška organizacija, jų šūkis gyvenam ir dirbam Tautai ir Bažnyčiai. Mes nauji ateiviai įsteigėm daug fondų, remiam lietuvišką veiklą, bet tokį

organizuotą vajų pravesti amerikėnų tarpe gali tik Lietuvos Vyčiai.

Sunku suprasti, kodėl tik toks mažas procentas naujų ateivių priklauso tokiai garbingai krikščioniškai organizacijai kaip Lietuvos vyčiai, kurie praityje ir dabar atlieka milžinišką darbą, organizuodami pagalbą tėvynei Lietuvai. Vyčiai, norėdami daugiau išplėsti savo veiklą, laukia naujų narių, daugiau jėgų, daugiau idėjų, kad galėtų padvigubinti taip reikalingą paramą atsikeliančiam iš vargo Tėvynei Lietuvai ir palengvinti ten gyvenančių brolių ir sesių gyvenimą. Vyčiai Jūsų laukia.

E. Prancevičius

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

POLITINIS SEMINARAS WASHINGTONE

JAV Jaunimo sąjungos 7-tas politinis seminaras įvyko gegužės 5-7 dienomis Washingtone, DC. Seminaras buvo gerai organizuotas, vyko labai sklandžiai, todėl jo dalyviai turėjo puikią progą pasikeisti informacija apie Lietuvą ir gauti naujų ir išsamių žinių apie juos dominančias problemas.

Gegužės 5 dieną dr. Vytautas Žalys, Lietuvos ambasadorius, ragina jaunimą pasidaryti Lietuvoje, kur ji pati darbuosi.

N.Bichnevičiūtė, R.Steponavičiūtė, D.Ivaška) aplankyti kai kuriuos Kongreso narius ir dalyvauti gana sudėtingame pasitarime su Amerikos Biudžeto direktoriaus, Ohio kongresmano Kasich, štabu, prašant, kad nebūtų nutraukta JAV finansinė parama Lietuvai. Po ilgų pokalbių mums buvo pareikšta, kad Estijai ir Latvijai pagalba nutraukiama, o Lietuvai, galbūt,

programa mokslui, bizniui, medicinai ar kultūrai plėtoti Lietuvoje, kreiptis į juos.

Šeštadienį, gegužės 6 d., Kerry Stromberg, Lietuvos Ambasados Washingtono Mokslo ir kultūros patarėja (trečios kartos Amerikos lietuvaitė), išvardijo ir apibūdino valdiškas ir privačias organizacijas Amerikoje, kurios apmoka išlaidas, susijusias su lietuvių kilmės specialistų darbu Lietuvoje pagal numatytas paramos programas.

JAV LB Ekonominės tarybos vicepirmininkas Algis Rimas kalbėjo apie užsienio ekonominę pagalbą Lietuvai. Jis išvardino visą eilę valstybinių ir visuomeninių organizacijų, kurios dalyvauja įvairiose programose, teikiant Lietuvai ekonominę pagalbą. Kvietė visus suinteresuotus tomis programomis kreiptis į jį, o jis, savo ruožtu, pažadėjo padėti užmegsti tiesioginius ryšius su atitinkamos programos vykdytojais.

Kunigas A.Saulaitis savo kalboje priminė išeivijos istoriją, atpasakojo, kaip ankstesnės išeivijos kartos reagavo į Lietuvos nelaisvę, laisvę ir apžvelgė perspektyvas, kaip lietuviškoji išeivija turėtų pasiruošti ateičiai.

Paskutinę seminaro dieną,

ŠV. PETRO LIETUVIŲ BAŽNYČIOS UŽDARYMAS

Š.m. gegužės 21 d., sekmadienį, 9 v.r. buvo atnašautos paskutinės šv. Mišios šv. Petro lietuvių bažnyčioje Detroite. Šv. Petro parapijos klebonas kun. Kazimieras Butkus išeina pensijon ir, dėl sumažėjusių parapijiečių skaičiaus, buvo nutarta bažnyčią uždaryti. Parapija būtų šventusi 75 metų sukaktį ateinančiais metais.

Šv. Mišias koncelebravo vyskupas Bernard Harrington, kleb. kun. Kazimieras Butkus ir kun. Donald Hanchon iš šv. Gabriel bažnyčios. Paskutinį sykį šioje bažnytėlėje buvo pilna – buvusių ir dabartinių parapijiečių, liudyti ir pergyventi šį istorinį įvykį. Paskutinį kartą buvo girdimos ir giedamos šioje bažnyčioje lietuviškos giesmės. "Pulkim ant kelių", "Jėzau pas mane ateiki" ir "Sveika Marija". Savo pamokslu kun. Butkus jautriai išreiškė savo parapijiečiams padėką už talką, paramą jam asmeniškai ir bažnyčiai, tarnavimą, ir visus atliktus darbus per šiuos praėjusius 74 metus. Bažnyčia atliko savo užduotį parapijiečiams ir rajonui. Anksčiau atvažiuavę lietuviai statė šią parapiją savo rankomis, visomis išgalėmis dėjo plytą prie plytos, kol pastatė. Daug darbo, prakaito ir meilės buvo įdėta. Darbas atliktas ir dabar reikia eiti tolyn, ir su šiais žodžiais atsisveikino su visais.

Vyskupas Harrington pirmiausia perdavė kardinolo Adam Maida palaiminimą. Toliau jis pasidalino savo mintimis. Vyskupas tarė, kad beveik 75 metus gyvavo ši maža lietuviška bažnyčia. Per gerus ir tai pat per blogus laikus išsilaikė. Kai vyskupas uždarė daug bažnyčių šiame rajone 1989 metais, ši Šv. Petro bažnytelėi nebuvo žadėta uždaryti. Tačiau ji tegyvavo dar šešius metus. Daug džiaugsmo asarų būdavo – per krikštynas, vestuves ir liūdesio – per laidotuves ir šią dieną, kai šios bažnyčios durys užsidaro. Vykdamas daug įvairių parengimų ir susirinkimų. Vyskupas pranešė, kad Detroito arkivyskupas davė leidimą, visus bažnyčios įrengimus – altorius, vitražus, suolus, statulas, ir t.t. siųsti Lietuvon. Čia šios bažnyčios gyvenimas pasibaigė, o su šių naujų įrengimų persiuntimu, Alytaus bažnyčion, jos gyvenimas prasidės. Taigi, šv. Petro bažnyčia liks gyva Lietuvoje.

Baigiant, vyskupas Harrington padėkojo kun. Butkui už jo 20 metų tarnavimą šiai bažnyčiai ir jos parapijiečiams. Tarė, kad dabar jis turės galimybę pirmą kartą sugrįžti į savo tėvynę.

Po šv. Mišių visi susirinkusieji atsisveikino su kleb. kun. Kazimieru Butkum ir vyskupu Bernard Harrington.

Regina Juškaitė

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auksio:

Bogušas T., So. Boston	10.00
Šedukis A., Brockton	10.00
Chaves V., Marstons Mills	20.00
Jasėnas M., Tavares	15.00
Glemža R., Baltimore	10.00
Korsakas A., Largo	10.00
Baltrukėnas A. Dr., Dania	20.00
Balbatas J., Cleveland	20.00

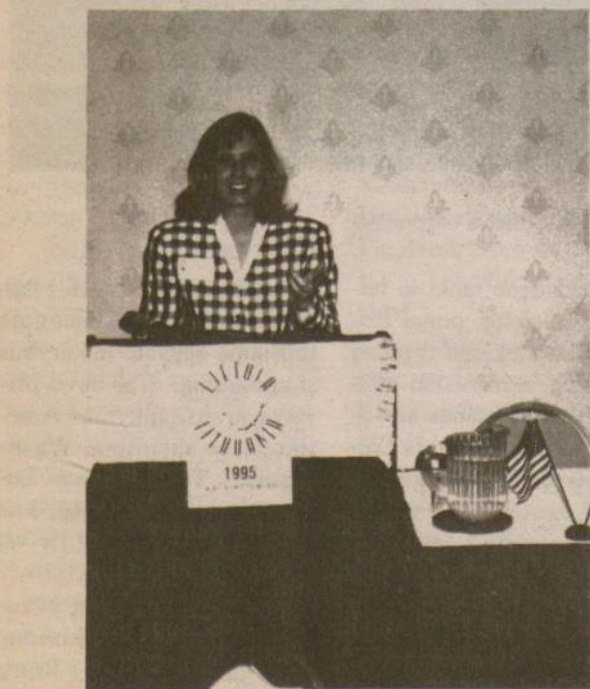
Mikulskienė O., Cleveland	11.00
Gruzdis M., Bay Village	8.00
Vyšniauskas Z., Malvern	10.00
Balanda G., Warren	30.00
Užemis Br., Hot Springs	20.00
Mieželis O., Sun City	5.00
Amonas G., Moraga	20.00
Paršeliūnas J., Canada	20.00
Januška V., Canada	5.00
Vaitaitis A., Littleton	20.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

PAKVIETIMAS

Birželio 4 dieną, 3:00 valandą po pietų
So.Bostono Lietuvių Piliečių draugijos
klubo trečio aukšto salėje įvyks
PETRO VIŠČINIO,

41-nerius metus vedusio Laisvės Varpo radijo
programas, pagerbimo popietė. Programos
meninę dalį atliks Bostono vyrų sekstetas.
Stalus galima rezervuoti paskambinus
Algiiui Skabeikiui, telefonu 617-268-9058
arba Kazimierui Bačanskui - 617-282-7755.
Auka - \$15.00. Pagerbimą organizuoja
Bostono ir Broktono organizacijos.

Lietuvos Ambasados, Mokslo ir kultūros patarėja, Kerry Stromberg ragina jaunimą pasidaryti Lietuvoje, kur ji pati darbuosi.

Lietuvos ambasadorius dr. A. Eidintas (kairėje) ir Vilties draugijos viceprezidentas dr. V. Stankus, džiaugėsi, kad Politinio seminaro dalyviai atkreipė JAV Kongreso narių dėmesį į svarbą nenutraukti JAV finansinę paramą Lietuvai.

sados JAV pirmasis sekretorius, išsamiai išdėstė galimybes ir būtinumą Lietuvai integruotis į NATO, o Astos Banionytės, JAV LB atstovės Washingtono, gerai paruoštame pranešime pateikti pasiūlymai kreiptis į Amerikos Kongreso bei Senato narius ginti Lietuvos įsijungimo į NATO galimybes, Karaliaučiaus krašto demilitarizavimo reikalus, JAV finansinės ir kitos paramos Lietuvai tęsimą, buvo itin naudingi seminaro dalyviams.

Teko su seminaro dalyviais (J.Činkum, dr.Saulium,

ne visai.

Tą pačią dieną po pietų seminare kalbėjo eilė JAV Valstybės Departamento pareigūnų - Andrew Silski, Foreign Affair Officer for Estonia, Latvia and Lithuania, Michael E.Parmaly, Director of Office of Nordic and Baltic Affairs, Sherwood McGinnis, Deputy Coordinator for Central European Assistance. Jų pateiktos žinios nustebino klausytojus - kiek daug įvairių JAV programų remia Lietuvą. Jie prašė, asmenis ar organizacijas, suinteresuotas kokia nors

na, sekmadienį, kunigas A.Saulaitis atnašavo šv. Mišias Lietuvos Ambasadoje. Jis pašventino patalpas ir prašė Dievo palaimos.

Įvykusiame seminaro dalyvių priėmimo Ambasadoje, ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas sveikino Politinio seminaro organizatorių - JAV Jaunimo sąjungą ir jos pirmininką Viktorą Kaufmaną, padėkojo už nuveiktus darbus ir kvietė toliau nuoširdžiai dirbanti Lietuvos labui.

Dr. Viktoras Stankus

LIETUVOS VYČIŲ VIDURIO CENTRO RAJONO PAVASARINIS SUVAŽIAVIMAS

Š. m. gegužės 19-21 d. Lietuvos Vyčių 79 kuopa, veikianti Southfield, MI, prie Dievo Apvaizdos parapijos, globojo L.V. Vidurio Centro Rajono suvažiavimą ir kegliaavimo turnyrą. Suvažiavime dalyvavo 65 vyčiai iš 7 kuopų – iš Pennsylvanijos, Ohio ir Michigano valstijų.

Gegužės 19 d., penktadienį, įvyko susipažinimo vakaras Comfort Inn viešbutyje, Farmington Hill, MI. Priėmimo dalyvavo gražūs būrys svečių ir vietinių vyčių.

Gegužės 20 d., šeštadienį, vyko posėdis. Prieš pradedant posėdį, 79 kuopos pirmininkė Margaret Dapkus sveikino visus atvykusius ir linkėjo smagios viešnagės ir sėkmės kegliaavimo turnyre. Vidurio Centro Rajono pirmininkė Lillian Petravičius sukalbėjo maldą, ir vadovavo susirinkimui. Dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas negalėjo dalyvauti, bet perdavė savo sveikinimus per 25-tos kuopos pirmininką Richardą Marks. Sekė valdybos narių pranešimai, kuopų pranešimai ir ateities darbų svarstymai. Buvo nutarta apdovanoti buvusį vyriausią Michigan State Universiteto futbolo trenerį, Gerge Perles (lietuvių kilmės) specialiu Vidurio Centro Rajono medaliu.

Seimo komiteto pirmininkas Tim Baibak pranešė, kad pasirošimas seimui vyks labai gerai, ir visi kurie dalyvaus šiame seime turės ką prisiminti. Tai pat pranešė kad per banketą, kuris įvyks šeštadienį rugpjūčio 12, vyks ir buvusiųjų šv. Antano mokyklos klasių (nuo 1931 m. iki 1971 m. kol mokyklos durys uždarytos) suvažiavimas.

"Pagalba Lietuvai" vado-

vas Robertas Boris pranešė kad per penkerius metus jau išsiųstos 23 siuntos į Lietuvą. Jų vertė siekia virš \$15.5 milijonų dol. Apibūdino naują projektą – persiųsti visus Šv. Petro Detroito lietuvių bažnyčios įrengimus, tai būtent altorius, vargonus, statulas, suolus, kryžiaus kelius, ir t.t. į Lietuvą, statomai Alytuje Šv. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčiai, kun. Leonui Jakimavičiui. Reikia lėšų persiuntimo išlaidoms padengti. Vyko aukų vokus prie bažnyčių ir buvo surinkta \$675. Taip pat jis kreipiasi į visuomenę, kad prisidėtų prie šio L.V. projekto. Antras George Perles golfo turnyras vyks š.m. birželio 12 d. pirmadienį, Western Golf ir Country Club laukuose, Redford MI.

Uždarymo posėdžio maldą sukalbėjo pirmininkė Lillian Petravičius. Buvo sugiedota L.V. himnas.

Po pietų vyko kegliaavimo turnyras kuriame dalyvavo 63 kegliautojai. Pirmą vietą laimėjo Lietuvos Vyčių 79 kuopa, veikianti prie Dievo Apvaizdos bažnyčios, Southfield, MI. Antrą vietą laimėjo 25 kuopa iš Clevelando ir trečią vietą 102 kuopa iš Detroito. Vyrų grupės individualią pirmą vietą laimėjo Chip Newberry iš Southfield, MI. Moterų Laura Farrell iš Clevelando.

Vakare vyko vaisės Dievo Apvaizdos Kultūriniam Centre, Southfield, MI. Vyko havajų vakaronė.

Sekmadienį, gegužės 21 d., 9 v.r. šv. Mišios Dievo apvaizdos bažnyčioje, su vėliavų įnešimu. Šv. Mišios buvo aukojamos už Lietuvos Vyčius. Mišių metu vargo-

navo ir giedojo Vidas Neve-rauskas. Skaitinius skaitė Jonas Stanievičius. Šv. Mišias atnašavo kleb. kun. Viktoras Krisčiūnevičius. Aukos prie altoriaus nešė 79 kuopos pirmininkė Margaret Dapkus, 19 kuopos John Baltus ir Brian Johnson. Po Šv. Mišių sugiedotas Vyčių himnas ir išneštos vėliavos.

Po mišių parapijos mazoje salėje vyko vaisės ir kegliaavimo turnyro taurių ir premijų įteikimas. Izdininkas Tom Bruzga pravedė programėlę. Richard Danielak išdalino kegliaavimo taures ir pinigines premijas. Buvo pranešta, kad sekančių metų suvažiavimas ir kegliaavimo turnyras vyks Dayton Ohio.

Laimėtojai džiaugėsi ir buvo patenkinti savo laimėjimais ir smagiai praleistu savaitgaliu tarp draugų. Iki pasimatymo 82-jame seime Detroito, rugpjūčio 9-13 d.

Regina Juškaitė

ATGARSIS Į SKELBTĄ STRAIPSNI

Atsiliepdamas į Antano Dundzilos straipsnį apie Holokausto muziejų (DIRVA, 1995-IV-20), buvęs Amerikos Lietuvių tarybos (ALT) pirmininkas Teodoras Blinstrubas redakcijai atsiuntė kai kurių ALT'o 1985-87 m. raštų nuorašus. Iš jų matyti ALT'o pastangos, kad visos nacių aukos, ne vien tik žydai, būtų įtraukti į statomo muziejaus apimtį. Gautuose atsakymuose teigiama, kad muziejus apims visas nacių aukas, jų tarpe ir lietuvius. A. Dundzila savo straipsnyje rašė, kad dėmesys muziejuje yra sukauptas žydų ir šiek tiek čigonų žudymo tragedijai.

Redakcija dėkoja p. Blinstrubui už dėmesį DIRVOS straipsniams.

štabuose, kad mus toliau nuo pasienio iškeltų. Nežinia – mūsų prašymai buvo išklausyti, ar amerikiečiams tų kareivinių prireikė. Pagaliau buvo paskelbta, kad būsimieji Wiurzburgą iškelti. Kadangi beveik visi, daugiau ar mažiau, buvo baimės apimti, tad tą žinią su džiaugsmu sutiko. Nustatytą dieną, visi su savo mažu turteliu, pradėjome į kėmą kraustyti. Gana punktualiai, visa vilkstinė sunkvežimių atvažiavo ir mes į juos susikraustėme. Į pirmutinį sunkvežimį tautinė vėliava buvo įkelta. Vos į plentą išvažiavus, pralenkėme vežimuką, kuriame buvo vaikai pakrauti ir lietuvišką vėliavėlę išmeigta. Po kelių minučių ir kitą vežimuką pralenkėme. Aš, būdamas sunkvežimio dešiniame šone, galėjau plento ruošą stebėti. Kas keli šimtai metrų, vis buvo lietuviški ženklai ir strėlės rodanti tą pačią kryptį. Atrodė, kad visa Lietuva, Europos vieškeliais išėjo!

JAV KONCERTUOS PIANISTĖ MŪZA RUBACKYTĖ

Š.m. liepos mėn. koncertuoti į JAV atvyksta įžymi Lietuvos pianistė Mūza Rubackytė. Nelengva yra rašyti apie talentus bendrai, bet dar sunkesnis uždavinys yra trumpame straipsnyje supažindinti skaitytojus su pasaulyje garsėjančia lietuvaite pianiste. Štai ką apie ją rašoma JAV leidžiamame kompaktinių diskų kataloge "Fanfare": "...Mūza Rubackytė yra tiesiog gimusi atlikti Liszt'ą. Ji

Pianistė Mūza Rubackytė

instinktyviai randa būdą, kaip priversti kiekvieną garsą droviai virpėti. Sunkūs tonai, kuriuos ji perteikia prizminiu, impresionistiniu atspalviu, skamba stebėtinai lengvai ir nuginkluojamai paprastai".

Ji yra išskirtina pianistė dar ir tuo, kad į savo koncertų programas visuomet įtraukia lietuvių kompozitorius.

Mūza Rubackytė kilusi iš muzikaliai šeimos, jos prosenelė buvo pianistė, motina – pianistė, tėvas – operos solistas. Mūza mokėsi Vilniuje talentingų vaikų mokykloje. Būdamas šešių metų pradėjo koncertuoti ir taip prasiskynė kelią į Maskvos konservatoriją. Ten studijavo pas garsius fortepiono profesorius. Gabioji pianistė ne kartą dalyvavo įvairiuose konkursuose, iš kurių ypač pažymėtinas 1981 metais vykęs tarptautinis F.Liszt'o pianistų konkursas Budapešte, kuris tais metais sutapo su B.Bartoko gimimo 100-osioji metinėmis. Mūza tapo jo nugalėtoja. Ji pasirašė daug kontraktų su koncertų agentais, deja, visagalis "Goskoncertas" jai uždraudė koncertuoti. Koncertų agentams

buvo meluojama, kad ji serga. Antal Dorati net buvo nuvykęs į Maskvą jos ieškoti. Jai buvo leista koncertuoti tik Sovietų Sąjungos ribose.

Kritus geležinei uždangai, Mūza Rubackytė išvyko į Paryžių studijuoti prancūzų muzikos. Paryžiuje ji dėsto Europos konservatorijoje. Nuolat koncertuoja ir laimi įvairiuose muzikos festivaluose premijas, kaip pvz., 1990 metais Paryžiuje "Des Grands Maitres Français" pirmąją premiją. Mūzos koncertų vertinimai spaudoje tiesiog fantastiški! Jos studijų draugė Alina Ramanauskienė "Kauno dienoje" rašo: "O skambina Mūza pažindama instrumento prigimtį, išmanydama pianistės virtuosės amatą, puikiai jausdama kūrinio formą ir įsiklausydama į kiekvieną strichą... Vėliau viskas priklauso tos fantazijos stichijai ir muzikinei įtaigai, dalykams, kurie teismatuojami bemaž vienu objektyviu kriterijum – poveikiu klausytojui". Staripsnį autorė baigia žodžiais: "Gamta Mūzą apdovanojo ne tik vardą pateisinančiu profiliu, bet didžiule menininkės sugestija bei valia".

Mūza prisipažįsta, kad jos mėgiamiausias kompozitorius yra Liszt – kaip pirmą meilę.

Mes apie ją šiandien kalbame ir esame dėkingi ne tik už jos talentą, bet ir už tai kad ji išveda M.K.Čiurlionį į pasaulį. "Marco Polo" firma išleido Čiurlionio kūrinių fortepionui du kompaktinius diskus, kuriems paaiškinimus parašė Vytautas Landsbergis. Diskus galima įsigyti per "Naxos of America" platinotojus.

Taip pat muzikos mylėtojams patariame, planuojant vasaros atostogų keliones, neužmiršti, kad liepos 22 d. Newporte ir liepos 31 d. East Hamptone įvyksiančiuose muzikos festivaluose dalyvaus ir Mūza Rubackytė. Šie koncertai bus pianistės debiutas Šiaurės Amerikoje. Koncertų programose – Schubert, Liszt, Skriabin, Paganini ir M.K.Čiurlionis.

Aldona Stempužienė

Padėka

Š.m. gegužės pirmąjį sekmadienį džiaugėmės, sulaukę kaimynų iš Kanados. Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" atvyko mums padėti švęsti Motinos Dieną. Kad ši šventė pavyktų, daug žmonių talkino LB Clevelando apylinkės valdybai. Visiems, prisidėjusiems prie ansamblio priėmimo ir visoms, padėjusioms suruošti vaisės po ansamblio pasirodymo, nuoširdžiai dėkoja

LB Clevelando apylinkės valdyba

KARO PABAIGA TOLI NUO TĖVYNĖS

(Atkelta iš 4 psl.)

jiems patikėjo, tai daugiausiai ir nukentėjo. Buvo daug tokių, kurie patikėjo amerikiečių žodžiams ir gana drąsiai rusų pašonėje gyveno. Kai kurie taip gyvendami, rusams į nagus pateko. Teko kalbėtis su atbėgusiais iš Čekijos. Jie labai drąsiai po amerikiečių priedangą gyveno, kol vieną rytą atsikėlę pamatė, kad aplinkui visur raudonos vėliavos. Kilo panika ir žmonės pradėjo į Vakarų bėgti, prie jų prisijungė ir Sudetų vokiečiai. Jų pasakojimu, rusų tankai pasivijo į bėgančius atidarė kulkosvaidžių ugnį.

Tokioms žinioms pasklidus, iš Saksonijos, Tiuringijos ir Sudetų pasipylė pabėgėlių srautas. Visi į pietus ir į vakarus plaukė. Vieškeliai vedantieji tomis kryptimis, buvo Gedimino stulpais ir

krypties rodyklėmis nužymėti. Atrodė, kad tais keliais, vien tik lietuviai ir tesinaudojo.

Coburgo stovykla buvo apie kilometrą nuo kelio, vedančio į Bavarijos gilumą. Virš tų blokų, kuriuose vien lietuviai gyveno, buvo iškeltos didelės tautinės vėliavos. Tad bėgliai, kurie iš Tiuringijos bėgo, aiškiai tas vėliavas matė. Vienas kitas užsukdavo pasiteirauti ar kokių giminių paieškoti. Bet ilgai negaišdami, vėl tolyn Wiurzburgo kryptimi traukė, nes Coburgas, tebūdamas tik 18 km nuo Tiuringijos, bėgliams neatrodydavo pakankamai saugi vieta apsigyventi.

Įvairiems gandams sklindant, ir amerikiečiams vieną vietovę po kitos apleidžiant, ir mes, gyvenantieji Coburge, pradėjome nerimti. Buvo daromi žygiai amerikiečių

Šių straipsnių apie Lietuvą autorius Edmundas Čapas gimė 1951 m. Clevelande. Toledo universitete baigė filosofijos specialybę. Nuo 1980 metų - JAV kariuomenės rezervų karininkas. Dviračiu apkelejo penkiolika Europos šalių, o 1992 m. ir Lietuvą. Prieš pusę metų grįžo iš Lietuvos, kur tryliką mėnesių dirbo pagal JAV programą "Military to military".

DVIRAČIU Į LIETUVĄ

Edmundas Čapas

Prologas

1979 metų liepą, dviračiu kirtęs geležinę uždangą tarp Vakarų Vokietijos ir Čekoslovakijos, pervaziavau per Bohemiją ir tik tada, keliaudamas per Lenkiją, aš pradėjau jausti geografinį ir istorinį Lietuvos dvelksmą, ypač prie Baltijos jūros krantų – Mierzeje Wislana, Lenkijos Neringoje, ir prie restauruotos Malborko pilies, vieno iš svarbiausių Kryžiuočių ordino bastiono. Buvau nuvažiavęs geroką kelio galą (Anglija, Olandija, Belgija, Liuksenburgas, Prancūzija, Vakarų Vokietija), kai pagaliau pasiekiau Šiaurės Lenkiją. Suvokiau, kad ypač dabar reikėtų sulėtinti greitį, kad fiziškai ir dvasiškai kuo geriau pajusčiau taip netoli esančią Lietuvą, nes žinojau, kad tik dabar ir tik tokiu būdu būsiu arčiausiai jos.

Tik prieš mėnesį, 1979 m. birželį, sovietų valdžia pranešė dar vieną "naujieną" dėl visų, kurie emigravo iš Sovietų Sąjungos: kad dabar ir jų vaikai taip pat yra SSSR piliečiai. Aš norėjau sužinoti, kaip ši "nauja politika" paveiks mano statusą, o dar tiksliau, ar tai suteiks kokių didesnių galimybių aplankyti sovietinę Lietuvą šios mano kelionės dviračiu metu.

JAV ambasadoje Prahoje, kai aš paklausiau, ar galėsiu aplankyti Lietuvą, konsulas atsakė, kad jokių kliūčių neturėtų būti, kol aš turiu JAV pasą, tik, žinoma, turėčiau gauti vizą iš Sovietų ambasados. Vėliau, kai aš sustojau Varšuvoje, JAV ambasados konsulas man aiškiai pasakė: "Nė nebandyk ten įvažiuoti, nes netik kad nebus jokių garantijų dėl tavo saugumo, bet ir įeigu kas atsitiktų, JAV pareigūnai tavęs nebeatrastų ten".

Vis dėlto, būdamas Budapešte, dar kartą nutariau pabandyti – užsukau į JAV ambasadą paklausti to paties. Konsulas atsakė panašiai, kaip ir Prahoje – nebūtų jokių problemų, kol turėsi su savimi JAV pasą – važiuok ramiai. Šis atsakymas truputį man nuskambėjo įtartinais. Kai aš kirtau sieną iš Vakarų Vokietijos į Čekoslovakiją, pirmą kartą mano kelionės metu pasieniečiai nusinešė mano pasą į kitą kambarį "tikrino" ir tik po geros valandos man jį grąžino. Aš išmintingai nutariau atsisakyti savo romantiškos idėjos aplankyti

Lietuvą ir kol kas pasidžiaugti nors buvimu netoli jos pasienio.

Lietuvos buvimo netoliese ženklus mačiau visur: įvažiuojant į Palesko rajoną, jo simbolį – Vytį prie kelio, Ornetos miestelyje – mano pažįstamos Marijos Johansonienės giminaičius lietuvius, su kuriais praleidau keletą dienų; Zytkejmėje sutikau užkandinės savininę, kalbančią lietuviškai, bet negalėjusią man parodyti tualetų, nes jo ten nebuvo; ir Šešupėje netoli Rutka Tartak miestelio, kur pasistačiau palapinę. Mačiau gandrų poras, vaikštinėjančias po nušienautą pievą ar tupinčias gandrakizdžiuose ant namų ar daržinių stogų. Čia buvo ir daug beržų. Dažnai kelią, vedantį į miestelį, žymėjo dideli, abipus pasodinti medžiai. Apylinkėse – švelniai kalvoti laukai ir pievos. Tolumoje, labiau į šiaurę, link Lietuvos – išsibarsčiusios medžių salės ir tankūs miškai, kurie, be abejonės, jau buvo Lietuvoje. Gaila, bet kai kirtau mažą tiltelį per Šešupę, turėjau likti Lenkijoje ir sukti į pietus, link Suvalkų, vėliau Augustavo miestelių, kurie buvo mano tėvų Lietuvos dalis. Netrukus aš buvau Varšuvoje, ir kelias vedė vis tolyn nuo Lietuvos.

Po trylikos metų, 1992-aisiais, važiuavau dviračiu tuo pačiu keliu – iš Varšuvos į Augustavą. Didesni miesteliai – Ostroleka, Lomža, Grajevo – atrodė truputį pasikeitę, o mažesnės gyvenvietės ir sodybos liko kaip buvę. Nors buvo pavasaris, tačiau vyravo ta pati netvarkingo, apleisto ir nusidėvėjusio užkampio atmosfera, kaip ir 1979-aisiais. Žmonės tebe gyveno ta pačia ramia provincijos kasdienybėje. Atsirado daugiau transporto, ypač sunkvežimių ir autobusų, jau galėjai matyti policininkus su greičio matavimo prietaisiais prie miestelių ribos, ko anksčiau nebuvo. Pastebėjau dar vieną skirtumą: beveik niekas man nepypsino automobilio signalais, kai tuo tarpu 1979 m. maždaug kas ketvirtas vairuotojas, lenkdamas mane, nedraugiškai pypsino, ypač kaimo keliukuose.

Ostrovo Mazovieke, mažoje kavinukėje, netoli manęs užkandžiavo šeši jauni lietuviai, apsirengę tamsiomis odinėmis striukėmis, visi trumpai apsikirpę. Jie ramiai ir su išmanymu šnekučiavo

apie prekių kainų skirtumą Vilniuje ir Varšuvoje.

Apylinkės tebebuvo tokios, kokias aš atsiminiau: daugiausia lygumos, gražios tik išvažiavus iš Varšuvos ir dar vaizdingesnės prie Augustavo. Augustavas, su didinga bažnyčia ir ežerais, visai nepasikeitė – liko vasaros atostogų miesteliu.

Tačiau nepaisant to, kiek išliko panašumo, vis dėlto kažkas labai reikšmingo ir svarbaus buvo įvykę: Lietuva dabar, 1992 metais, buvo nepriklausoma valstybė. Ir aš galėjau laisvai, be Maskvos leidimo, keliauti į Lietuvą ir labiausiai mėgstamu būdu – dviračiu.

Pasienyje

Ketvirtoji kelionės diena buvo saulėta ir šiltesnė negu įprasta balandžio pabaigoje. Važiuodamas iš Augustavo nedideliu greičiu pro vaizdingas spygliuočių miškus apylinkes, apie vidurdienį pasiekiau Lenkijos – Lietu-

palapinę kur nors laukuose. Taip ilgai laukti dėl neaiškių priežasčių darėsi vis sunkiau; įtampa dar labiau augo nuo minties, kad manęs gali nepraleisti su dviračiu ir tuomet turėsiu ieškoti kitokių būdų kirsti sieną; bet pikčiausia buvo, kad būdamas taip arti prie Lietuvos, dar neturėjau galimybės pasikalbėti su Lietuvos pasienio pareigūnais. O kad aš galėčiau pasisnekėti nors su vienu iš jų!

Stebint pasienį, į akis krito betvarkė ir procedūrų neaiškumas: kai kurie automobiliai, daugiausia autobusai, laukė išsirikiavę dviem eilėm, kiti – važiuo juos lenkdam tiesiai prie vartų, ir buvo praleisti be eilės. Daugelis žmonių stoviniavo prie savo automobilių, nekantrėnieji ėjo link vartų pėsčiomis. Kai kurie žioplinėjo prie kioskų, pastatytų šalia kelio, netoli vartų, kur galėjai nusipirkti gėrimų ir saldumynų.

Lenkijos – Lietuvos pasienyje. Dviratis pakrautas į sunkvežimiuką ir po keliolikos minučių jau būsiu Lietuvoje. Autoriaus nuotr.

vos sieną. Pasienio miesteliai Seinai ir Berzniki buvo švarūs, su naujais ir senais nameliais, apsuptais gėlių darželiais ir išartais laukais. Daugybės ežerų, prūdų ir upelių vandens lygis buvo pakilęs. Vanduo atrodė švarus. Aš pralenkiau kelis arklių vežimus ir kaimiečius, keliaujančius pėsčiomis ilgus nuotolius nuo vienos sodybos prie kitos.

Buvau girdėjęs, kad pasienyje reikia praleisti daugybę valandų ar net keletą dienų. Aš net girdėjau iš Lietuvos informacijos įstaigos Varšuvoje, kad man nebus leista pervaziuoti sieną dviračiu (tuo ypač buvo sunku patikėti, nes jau 1979 m. aš galėjau kirsti dviračiu penkių komunistinių kraštų sienas).

Stovėdamas prie pirmųjų vartų, kuriuos pasiekiau pralenkęs daugiau kaip 50 automobilių, aš pradėjau galvoti, ar tik nereikės praleisti dar vieną naktį Lenkijoje. Tuomet reikėtų grįžti į labai prastą viešbutį arba pasistatyti

dijo ryšį. Be abejonės, jis, kaip ir kiti aplinkiniai žmonės, buvo nustebęs matydamas amerikietį, ir dar su dviračiu.

Vokietis, kuris truputį kalbėjo angliškai ir lenkiškai, padėjo man susisnekėti su pasieniečiu. Po pokalbio, kuris su pertraukomis tęsėsi apie valandą, pagaliau paaiškėjo: dviračiu sienos kirsti aš negaliu, o kodėl – neaišku. Tačiau galėčiau įdėti dviratį į kokią automobilį ir taip pervaziuoti sieną. Gavęs šį leidimą, įkėliau dviratį ir savo bagažą į seną ir mažytį lenko sunkvežimiuką, kuris buvo tuščias, kaip ir mūsų pašnekesys, kadangi visai nesupratom vienas kito kalbos. Po pusvalandžio mes pervaziavome sieną automobiliu, kuris rodė netrukus turėtų subyrėti.

Maždaug po 75 metrų ir dviejų pasienio postų mes pasiekėme pirmuosius Lietuvos vartus. Čionai daugiau

Vienišo lenkų pasieniečio, kuriam buvo ne daugiau kaip devyniolika, neapibrėžtus veiksmus prie vartų rodė dar labiau sunkino būrelis nekantrių keliautojų su savo skundais. Po to, kai aš jam parodžiau pasą ir pabandžiau išaiškinti, kad kalbu lietuviškai, jis kažką pranešė per ra-

sia buvo autobusų ir didžiulių sunkvežimių, kuriuos, kaip man atrodė, ir lietuvių, ir lenkų pasieniečiai praleisdavo greičiau negu automobilius.

(Bus daugiau)

ŠIMTAMETĖ SUKAKTIS

Šįmet sueina 100 metų nuo East St. Louis, Illinois, Lietuvių Nekalto Prasidėjimo bažnyčios įkūrimo.

Parapijos klebonas kun. Joseph C. Hays ir Jubiliejinio rengimo komitetas kviečia Jus kartu atšvęsti šią garbingą sukaktį.

Iškilmės prasidės Šventomis Mišiomis, 10:30 v.r., 1995 m. rugpjūčio 6 d. bažnyčioje, 1509 Baugh Ave., E. St. Louis, IL. Iškilmingas Mišias aukos Jo Ekselencija Belleville's Vyskupas Wilton Gregory.

Po Sumos, parapijos salėje bus susitikimas, pasivaišinimas (OPEN HOUSE) ir Lietuvių liaudies meno parodėlė.

Visi yra maloniai kviečiami dalyvauti.

Nuoširdžiai Jūsų:

Parapijos klebonas kun. Joseph C. Hays;
Minėjimo rengimo komitetas.

Vladas Vijeikis

SKOLA NE RONA

Teko nugirsti, kad Lietuva įsiskolinusi 625 milijonus dolerių ir skola auga kasdien. Amerikietiška standartais, tai labai menka suma. Koks nors Amerikos milijonierius galėtų sumokėti ir net nepajustų. Bet Lietuvai tai nėra nusičiaudantis reikalas. Išeitų, kad kiekvienas Lietuvos pilietis skolingas apie 210 dolerių. Mafijozui tai būtų irgi menka suma, ypač jeigu jis turi ryšių su valdžia, bet pensininkui tai nepakeliama suma. Lietuviškas priežodis sako, kad skola ne rona, neužgis. Bet Lietuvos dabartinė valdžia to negirdėjo. Ji ir toliau gramzdina Lietuvą į skolą. O kaip reikės grąžinti?

Lietuvos opozicija, desperatiškai kovojanti su valdančiaisiais, labai trokšta perimti valdžią. O ką perims? Sko-

las. Tad ar ne geriau palaukti, kol bus skolos grąžintos? Žinoma jeigu tokia padėtis tęsis toliau, tai skolos tiek augs, kad skolininkai paskelbs varžytines. Lietuva bus parduodama. Ir koks nors Amerikos ekscentrikas milijonierius galės nusipirkti Lietuvą, nes kas gi norės išleisti savo pinigus už nusi-bankrutinusį reikalą. Negalima praleisti galimybės, kad Amerikos Lietuvių Fondas galėtų dalyvauti varžytinėse ir laimėti. Tada reikalai pasikeistų. Nereikėtų aukoti milijono ar kito. Būtų nuosavybė su kuria galima būtų daryti ką nori. Ir padarytų. Nes jeigu sugebėjo išugdyti tokį stambų ir pajėgų fondą, tai galėtų tvarkyti ir nuosavybę. Tai būtų pati geriausia išeitis.

DAR APIE KEIKSMUS

Straipsnis "Nusikeikime" sukėlė neįtikėtiną skaitytojų susidomėjimą. Mano draugas Florijonas buvo apipiltas laiškais. Vienas rašo: "Per daugelį metų keiksmiais ir kitokiais necenzūriniais žodžiais apdrabsčiau visą apylinkę. O mano kaimynai nesilaiko gyvenimo taisyklių, nors kažin ką tu jiems sakysi. Tad kodėl Florijonas nepateikė tų gerų žodžių, kurie paveiktų netik mano kaimyną, bet taip pat mano žmoną, mano dukters vyrą ir kitus, kuriuos sunku įtikinti". Ir dar pridėjo PS. Toks gerų įtikinančių žodžių žodynas būtų labai reikalingas mūsų merdinčioje literatūroje. Knyga bematant būtų išpirkta. Aš pats pirkčiau porą tuzinų. Išdalinčiau giminėms ir nu-

siųsčiau į Lietuvą. Ten dabartinė valdžia valdant gero nusikeikimo tiesiog prašyte prašosi".

Kalbėjau tuo reikalu su Florijonu. Jis, kaip ir visi autoriai maivosi. "Kam to reikia? Aš nesu ekspertas. Gal kiti galėtų geriau tą reikalą patvarkyti, ir t.t."

Papykęs pabėriau keletą jo paties labai riebių žodelių ir sakau: "Kaip tavo sąžinė tau diktuoja, tu..." čia vėl įterpia keletą rinktinių rusiškų jo adresų.

Tai kaip tu atsiliepi į tautos balsą? Kada sirenos užkaukdavo tu važiavai gesinti gaisro. O dabar tokiam svarbiam reikalui tu nekreipi dėmesio. Kurtavo patriotizmas?

– Nusiramink. Čia reikia gilių studijų. Laikraščiuose

(Atkelta iš 2 psl.)

Šalia gamtos nelaimių, po tvynių, žemės drebėjimų apdraudos, reikalaujama apdrausti nuo įvairių fanatikų, ultrapatriotų padaromų nuostolių.

Azija kyla

Amerika yra pagarsėjusi laisvos prekybos skatintoja, todėl daug komentary sukėlė reikalavimas, kad Japonija pirktų daugiau JAV automobilių, išleistų daugiau jų dalių. Pirmąsyk japonai atsakė – "ne" ir pasiskundė neseniai įsteigta Pasaulio Prekybos Organizacijai. Amerikos vyriausybės kaltinimai japonams pagrįsti tuo, kad preky-

nerasi. Besiginčijantieji viską panaudoja, kad oponentą sukirsti, bet prie reikiamo žodelio neprieina. O gal negailėstingi redaktoriai išbraukia. Mat nori savo laikraščio nekaltybę išlaikyti. O mano manymu vienas kitas geras keiksmazodis labai sustiprintų straipsnio prasmę.

– Tai kaip bus? Rašai ar nerašai?

– Ko čia skeryčiojies, lyg velnio apsėstas. Va, apie velnią. Labai populiariau pasakyti: "eik velniop". Ir ką tas reiškia? Čia reikia daug studijų. Jeigu imsiu lyginti su linkėjimu – "eik su Dievu". Kuris linkėjimas geresnis ar blogesnis? Abudu tave siunčia kuo toliau. Ar su velniu ar su Dievu aiškiai sakoma, kad pasitrauk iš mano akiračio.

– Florijonai, tu išsisukinėji. Kaip gi bus? Rašai žodyną ar ne?

– Tu... atsikabink... o kad aš parašysiu..... Ir tu sužinosi, kas

Daugtaškiuose neįrašiau, ką jis sakė, nes žinau, kad redaktorius vistiek išbrauks.

Iš visur apie viską

bos deficitas vėl pernai siekė 70 bil. dol. Amerikiečiai daugiau pirklo Japonijoje, negu japonai Amerikoje. Prekybos departamentas pagrasino pakelti muitus net 100 nuoš. kai kuriems japonų liuksusiniams automobiliams. Bijoma, kad gali kilti "prekybos karas".

Idomu, kad Japonijos pusę palaiko daugelis Azijos šalių. Neseniai Singapuro užsienio reikalų ministerijos aukštas valdininkas Kishore Mahbubani metė gan pesimistinį žvilgsnį į JAV visuomenines problemas. Jis panašiai neigiamai pasisakė ir kitų Vakarų valstybių atžvilgiu. "Amerikos civilizacija smunka ir menkėja. Per pastintinius 30 metų smurto nusikaltimai Amerikoje pakilo 560 nuoš. Nelegalūs gimimai paaugo 419 nuoš., šeimų skyrybos padidėjo 400 nuoš. Net 300 nuoš. daugiau vaikų gyvena vieno tėvo ar motinos šeimose, mokinių egzaminų rezultatai nusmuko 80 taškų. O žmogžudystėmis ir prievartavimais Amerika pirmąja tarp pramonės valstybių ir vis daugiau smunka į skolas", pasakė singapurietis, pridėjęs Rytų Azijos vėžlumo ir sugebėjimų statistiką. Jau dabar Rytų Azijos pramonės bendrosios produkcijos vidutinis metinis prieaugis susilygino su Amerikos ar su Europos Sąjungos prieaugiu, o 2005 metais pralenks abiejų sudėtinį prieaugį, pabrėžė Manubani.

TRUMPAI

• Japonų gaminti automobiliai Amerikoje sudaro 24 nuoš. visos rinkos. Japonijoje Amerikoje gaminti automobiliai siekia vos 2 nuoš.

• Naujasis Prancūzijos prezidentas Chirac, dešinysis degolininkas, apvainikavo aiškų dešiniųjų jėgų laimėjimą. Jo šalininkai kontroliuoja 80 nuoš. parlamento vietų, du trečdalius Senato. Iš 22 regioninių tarybų, 20 yra dešiniųjų rankose, taip pat ir svarbesniuose miestuose vyrauja dešinieji. Socialistų

partijos vadovai pripažįsta, kad nors už jų kandidatą balsavo 47 nuoš. rinkėjų, partijai teks gerokai pasitempti, kol bus galima išeiti iš "griuvėsių".

• Gegužės 5 d. Dallas miesto mero rinkimus laimėjo juodas kandidatas Ron Kirk. Jis laimėjo ir visuose baltųjų rajonuose, nors kandidatavo dar du. Čia reikia pridurti, kad juodųjų rajonuose niekas nebalsavo nei už baltą kandidatą Jordan, nei už meksikiečių kilmės Domingo Garcia.

• Washingtonė prasidėjo debatai dėl naujo valstybės biudžeto. Respublikonų siūlymai sumažinti išlaidas Medicare programoje susilaukė vyriausybės kritikos. Patarėjas Leon Panetta savo laiške respublikonų vadams Kongrese pareiškė, jog Medicare karpymai reikalingi turtiniesiems amerikiečiams mokesčių sumažinimui padengti.

• Artėjant vasaros atostogoms, New Yorko valstijos vadovybė susirūpino, jog sumažėjo turistų antplūdis. Kasmet New Yorką aplanko 43 mil. žmonių, jie apžiūri Empire State pastatą, Laisvės statulą ir kitas miesto dalis, palieka apie 20 bil. dol. miesto ekonomikai stiprinti. Šiemet kelionių biurų spėlioji- mai rodo, kad lankytojų bus daug mažiau. Vienas pasakė, kad atostogautojams saugiau būtų važiuoti į Bosniją.

• Peru valstybėje žemdirbiai raginami neauginti koka medelių, iš kurių lapų gaminamas kokainas. Tarp-tautinės narkotikų agentūros skelbia, kad Peru užaugina per metus 165,000 tonų koka lapų. Žemdirbiai nurodo, kad jiems persama auginti kakavą, kuri už hektarą duoda 400 dol., kava atneša vienam hektarui 1,300 dol. o augindami koka lapus ūkininkai gauna 10,000 dol už hektarą derliaus.

• Filipinuose prezidento rinkimų proga šiemet žuvo vos 38 žmonės.

**HOME
BANK**
Cleveland's hometown bank.

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME BANK didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME BANK padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME BANK, F.S.B. siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME BANK, F.S.B.

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 348 - 8809

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE**

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Sportas

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO VARŽYBOS

Dalis 1995 m. Šiaurės Amerikos lietuvių raketbolo pirmenybių dalyvių. Pirmoje eilėje, iš k.: Vytas Dulys, Algis Nagevičius (turnyro vadovas) ir Vincas Dulys – pirmos vietos laimėtojas. Antroje eilėje Valdas Žiedonis Algis Širvaitis pulk. Kęstutis Gedmintas, Algirdas Veliuona ir SALFASS C. V-bos gen. sekr. Algirdas Bielskus (nežaidė). Nuotraukoje trūksta Onos Vasienės ir Juozo Vasio.

Specialisto patarimai

SIS TAS APIE KOPŪSTUS

Jeigu kas jums pasakytų, na ir galva, tuščia kaip kopūstas. Neišsėskite. Jūs turite turtingą galvą

Kopūstas – pati nuostabiausia ir sveikiausia daržovė. Daržovė – karalius. Jau senovės Romoje kopūstais maitinosi dauguma gyventojų. Kopūstai romėnams buvo ne tik maistas, bet ir vaistas. Jais buvo gydomos odos ir virškinimo ligos, nudegimai, pūlingos žaizdos, įvairiausios opos, plaučių ligos.

Gūžiniuose kopūstuose yra 1,7% lastelienos kuri labai pagerina žarnyno motorinę funkciją. Svarbiausia – lasteliena padeda pašalinti iš organizmo cholesterolį. Kopūstuose yra įvairių fermentų, kalio druskos, fosforo, sieros, vitaminų: C, A, B grupės, P, K. Vitamins C gerai išsilaiko rauginuose kopūstuose. Šaldyti kopūstai praranda 15-20% pirminio vitamino C kiekio. Atitirpinus kopūstus, vėliau vėl užšaldžius, juose vitamino C sumažėja apie 40%.

Kiti vitaminai pereina į sultis. Sultimis gydomas vi-

durių užkietėjimas, hemorojus, kepenų ligos, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligės. Sultyse esantis vitaminas U sėkmingai užgydo minėtų organų opas. Sultys geriamos tik šviežios. Jų kasdieninė dozė 5–6 stiklinės: geriamos per 3–4 kartus 40–50 min. prieš valgį. Opaligių gydymas trunka mėnesį ir ilgiau. Po pusmečio gydymas pratęsimas. Sultys naudingos sergant ir skrandžio, tulžies pūslės uždegimu, esant sumažintam rūgštingumui, kolitu. Kvėpavimo takų uždegimas gydomas kopūstų nuoviru su medumi.

Žiediniai (kalafiorai), briuseliniai kopūstai taip pat turi daug vitaminų, mineralinių druskų, fermentų. Todėl ir jie vartojami profilaktiniam gydymui. Gydymo metu būtina laikytis dietos. Negalima valgyti rūkytų, sūdytų aštrių valgių, mėsos sultinių – viso to, kas labai dirgina skrandžio gleivinę.

Pasistenkime, kad kopūstų niekuomet netrūktų ant mūsų kasdieninio stalo.

B. Grigaliūnaitė

RAKETBOLO VARŽYBOS CLEVELANDE

1995 m. Š. Amerikos lietuvių raketbolo (Racquetball) pirmenybės įvyko 1995 m. balandžio 22 d., Euclid, Ohio.

Varžybas rengė Clevelando LSK Žaibo raketbolo sekcija, vadovaujant Algiui Nagevičiui. Dalyvavo 9 žaidėjai: 6 iš Žaibo, 3 iš Baltimorės LAK ir vienas nepriklausomas – pulk. Kęstutis Gedmintas iš S. Carolina.

Vyko vyrų vieneto ir dve-

jeto varžybos. Vienetą laimėjo Vincas Dulys (Balt. LAK), finale įveikęs Kęstutį Gedmintą (neprikl.). Trečioje vietoje liko Valdas Žiedonis (Žaibas). Dvejeto laimėtojais tapo Valdas Žiedonis (Žaibas) ir Vytas Dulys (Balt. LAK), finale laimėję prieš K. Gedmintą (nepr.) ir Algirdą Veliuoną (Balt. LAK).

Vienintelė moterų atstovė buvo Ona Vasienė (Žaibas).

Nors ir dalyviais negausios varžybos praėjo su dideliu entuziazmu. Sekančių (1996 m.) metų turnyrą pasiūvė surengti pulk. K. Gedmintas, Myrtle Beach, South Carolina valstijoje. Tikimasi, kad ši kurortinė vietovė sutrauks didesnę dalyvių skaičių.

amb

(Nukelta į 12 psl.)

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. #103

(Ohio Savings Building)

BEACHWOOD, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

OFFERING CORPORATE AND LEISURE TRAVEL
THE BEST AVAILABLE AIRFARES, HOTELS,
CAR RENTALS, ALL LAND ARRANGEMENTS.

MES SIŪLOME KELIONES Į ŠILTUS KRAŠTUS:
MEXICO, KARIBŲ SALAS IR Į KITUS KRAŠTUS.

SKAMBINKITE ARBA APLANKYKITE MUS IR MES
PADĖSIM SUPLANUOT JŲSŲ KELIONĘ

RITA STAŠKUTĖ
kelionių specialistė

KELIONĖS Į LIETUVĄ

* Geros kainos ir patogūs lėktuvai *

SPECIALI EKSKURSIJA Į SPORTO ŠVENTĘ

– išvykstame liepos 27 – grįžtame rugpjūčio 9.

kaina iš Clevelando \$962 (+ mokesčiai)

kaina iš New Yorko \$820 (+ mokesčiai)

DĖL INFORMACIJOS PRAŠOME SKAMBINTI 831-5530

TAIP PAT, PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ,
ORGANIZUOJAME KITAS EKSKURSIJAS Į LIETUVĄ

SKRYDŽIAI Į VILNIŲ SU FINNAIR

arba kitomis oro linijomis:

SAS, LUFTHANSA, LOT Polish.

MES TAIP PAT ATSTOVAUJAME LITHUANIAN AIRLINES

ŽVAIGŽDUTĖ
MOTIEJONIENĖ
kelionių specialistė

If you can spare 10 minutes,
We can spare \$10,000!

Play **Bingo** from the Ohio Lottery

Imagine winning \$10,000 in just 10 short minutes! It's possible with the Ohio Lottery Bingo Game. On each \$2 ticket, you get four Bingo cards and four chances to win — up to \$10,000! So play Bingo at your favorite Lottery retailer. And with luck, you could come out with \$10,000 to spare!

JOIN IN THE WINNING

Lottery players are subject to Ohio laws and Commission regulations. For further information, call the Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiūsime smulkią informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLEVELANDE ir apylinkėse

MENAS PARKE

Clevelando Metroparkai kviečia įvairaus amžiaus menininkus dalyvauti metiniame "Art & the Park" festivalyje, š.m. liepos 15 ir 16 dienomis, North Chagrin Nature Center patalpose, N.Chagrin parke. Metroparkų vadovybė ieško vietinių menininkų, kurie norėtų išstatyti parodoje su gamta susijusius meno kūrinius. Paroda bus Gamtos centre š.m. liepos 8 -22 dienomis. Menininkai kviečiami pristatyti jų kūrinių skaidres, parodai atrinkti.

Kartu yra rengiamos varžybos 5 - 12 metų amžiaus vaikams: piešiniai - "1995 Art & the Park" logo/silk-screen - ant marškinėlių spausdinti. Piešiniai 8x8 colių dydžio, juodu rašalu ("marker" arba

plunksna), turi vaizduoti Clevelando Metroparkų požiūrius ir įrašą "Art & the Park". Piešinio antroje pusėje - vaiko adresas ir telefono Nr. (tik po 1 piešinį vaikui).

Su gamta susijusių meno kūrinių skaidrės ir vaikų dailės varžybų piešiniai įteikiami iki š.m. birželio 7 d.: Kevin Metcalf, No. Chagrin Nature Center, 3037 SOM Center Road, Willoughby Hills, OH 44094. Informacijos telefonas: 216/473-3370.

Ger.J.

PENSININKŲ DĖMESIUI

Pensininkų klubo susirinkime, birželio mėn. 1 dieną, dalyvaus Cuyahoga County Department of Senior and Adult Services įstaigos atstovai: Nellie Johnson, Arwilde

Franklin ir Caroline Sugiuchi. Jie kalbės apie Home Support programą, County Nursing Homes ir Adult protective Services.

Pensininkų klubas liepos 10 d. ruošia vienos dienos išvyką į Amish Country, Berlin, Ohio, maždaug dvi valandos važiavimo nuo Clevelando. Kelionės kaina \$48.50 asmeniui. Registruotis pas Jurgį Malskį, tel: 486-9165, arba pas Vytautą Staškų, tel: 486-2475. Užsiregistruoti reikia iki birželio 10 d., apmokant kelionės išlaidas.

PARENGIMAI

1995 M.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilnių uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.
• BIRŽELIO 11 d. - Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Clevelando Baltų Komitetas.
• LIEPOS 8 d 6:00 v.v. šeštadienį L.K. DARŽELIŲ VASAROS VAKARONĖ Gwinn dvare Bratenalh
• LIEPOS 16 d.Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžia 11:30 ryto šv. Jurgio sodyboje.
• LIEPOS 23 d Pensininkų gegužinė Lietuvių namuose
• LIEPOS 30 d sekmadienį 12:00 val. LKVS "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus LSSI Žalgirio šaulių kuopos GEGUŽINĖ BEACHLAND Parke 17815 Canterbury Rd.

• RUGPJŪČIO 13 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.
• RUGSEJO 30 d. Clevelando Baltų Komitetas rengia baltų bendravimo vakarą Lietuvių Namuose.
• SPALIO 7 - 8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.
• SPALIO 22 d. DIRVOS 80 metų jubiliejus
• LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 - 3:30 p.p.
• LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.
• GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje
• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios - Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

atlanta

IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje. Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus. Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011
639 East 185 th Street • Cleveland, OH
Iš anksto susitarus, paskambinant į Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH STREET DOUGLSTON NY 11363

TEL (718) 423-6161 FAX 718-423-3979

KELIONĖS | LIETUVA

iš New Yorko ir Chicagos
per Varšuvą - pigiausia.
Skrydžiai LOT oro Linija.

O pigiausi LOT bilietai gaunami agentūroje

VYTIS TRAVEL

40-24 235 St.
Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161; 1-800-77-VYTIS 1-800-77-89847
FAX 718-423-3979

Papiginti bilietai gaunami ir su kitom oro linijom.
Iš visų JAV miestų.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS - G.R.I. - state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

A. † A. Profesorius Alfredas Smailys

Balandžio 28 d. po sunkios ligos mirė Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas, habilituotas daktaras, profesorius Alfredas Smailys.

A. Smailys gimė 1928 m. gegužės 7 d. Kauno rajono

Dievogalos kaime. 1949 m. baigė Kauno universiteto medicinos fakultetą, vėliau Maskvoje aspirantūrą. 1957 m. apgynė medicinos mokslų kandidato disertaciją, o 1966 m. – medicinos mokslų daktaro disertaciją. 1969 m. jam suteiktas profesoriaus vardas. 1968–1994 m. A. Smailys buvo Z. Januškevičiaus Širdies ir kraujagyslių sistemos fiziologijos ir patologijos MTI, vėliau Kardiologijos instituto Širdies ritmo tyrimo laboratorijos vedėjas.

A. Smailys buvo naujų mokslinių idėjų generatoriumi. Yra parašęs 7 monografijas, paskelbęs 221 kardiolo-

gijos mokslinį darbą, 98 publicistinius straipsnius mokslo, kultūros, istorijos klausimais. Kartu su bendraautoriais A. Smailys yra sukūręs kelias dešimtis išradimų. Už nuopelnus moksle yra gavęs įvairių apdovanojimų; kelių valstybinių premijų laureatas.

Alfredas Smailys nebuvo nei komjaunuolis, nei partinis. Sąjūdžio I, II ir III seimo narys, Kauno Sąjūdžio tarybos narys. 1989 m. išrinktas SSSR liaudies deputatu. Buvo Kauno Prisikėlimo bažnyčios atstatymo ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo iniciatorius. A. Smailio iniciatyva įkurta Baltijos vienybės (Baltic Unity) organizacija. Jis buvo šios organizacijos Lietuvoje pirmininku.

Buvo jautrus žmogus, didis humanistas, stengdavosi padėti visiems, kas į jį kreipdavosi ne tik sveikatos, bet ir gyvenimiškais klausimais.

A. Smailiui atkakliai siūlant, buvo suburta komisija ištirti Molotovo ir Ribentropo pakto padarinius Lietuvoje ir numatyti tų padarinių panaikinimo būdus. Lietuva neteko plačios erudicijos, didelio intelekto žmogaus, mokslininko, visuomenės veikėjo.

Šią sunkią netekties valandą nuoširdžiai užjaučiame Alfredo Smailio šeimą ir artimuosius.

*Lietuvos mokslų akademija,
Kauno medicinos akademijos kardiologijos institutas,
Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios atstatymo komitetas,
Lietuvos vienybės organizacijos (Baltic Unity) valdyba,
Lietuvos politinių ir tremtinių sąjunga*

A. † A. EUGENIJAI JOGIENEI

netikėtai atsiskyrus su šiuo pasauliu, liūdinti jos vyrą PRANA, JAV LB OHIO Apygardos Valdybos pirmininką, dukras KAZYTĘ, VIKTORIJĄ ir JULIJĄ, sūnus JURGĮ ir ALFONSA bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

JAV LB OHIO Apygardos Valdyba

A. † A. EUGENIJAI JOGIENEI

mirus, vyrui PRANUI JOGAI, ilgamečiui LB veikėjui, ir šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą

L.B. Clevelando Apylinkės valdyba

Clevelando LSK Žaibo jaunių B (16 m. ir jaunesnių) krepšinio komanda, laimėjusi pirmą vietą Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio 1995 m. pirmenybėse.

Pirmoje eilėje iš k.: Cliff Yanosko, trenerio asistentas, Matas Tamošiūnas, Matas Laniauskas, Pilypas Taraška, Robert Chessman, Mike Brazytis, Joe Catanese ir Tadas Kijauskas, vyr. treneris; antroje eilėje – Jeff Petrulis, Ryan Abriani, Mikas Rukšėnas, Mindaugas Idzelis, Joshua Zorich, Russell Bollam, pagelbinis treneris, David Catanese, Vytenis Maščinskas, Tadas Bartkus ir Kristupas Saikus.

1995 m. Š. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio žaidynės įvyko 1995 m. balandžio 29 & 30 d.d., Hamiltone, Ont.

Pirmenybės visapusiškai sėkmingai organizavo Hamiltono LSK Kovas, kurio pirmininkas yra Arvydas Šeštokas. Organizacinio Komiteto pirmininkas – Marijus Gudinskas. Žaidynėse dalyvavo rekordinis komandų skaičius – net 33, penkiose klasėse.

Jaunių B (1979 m. gimimo ir jaunesnių) klasėje dalyvavo 7 komandos: Toronto Aušra I ir II, Londono Tauras, Clevelando Žaibas, Toronto Vytis, Chicagos ASK Lituanica, ir Hamiltono Kovas. Laimėjo

jais tapo **Clevelando Žaibas**, finale įveikęs Hamiltono Kovą 58:47. Dėl 3-čios vietos – Chicagos ASK Lituanica nugalėjo Toronto Aušrą 171:55.

Jaunučių C (1981 m. gim. ir jaun.) klasėje buvo 8 komandos: Londono Tauras, Detroito Kovas, Chicagos ASK Lituanica, Toronto Vytis, Clevelando Žaibas, Toronto Aušra I ir II, ir Hamiltono Kovas. Čempionatą laimėjo **Toronto Aušra I**, finale nugalėjusi Hamiltono Kovą 74:58. Trečioje vietoje liko Clevelando Žaibas laimėjęs prieš L. Taurą 81:24.

Jaunučių D (1983 m. gim. ir jaun.) klasėje dalyvavo 8 komandos: Philadelphijos Aras,

Chicagos ASK Lituanica, Clevelando Žaibas I ir II, Toronto Vytis, Toronto Aušra I ir II, ir Hamiltono Kovas. Nugalėjo **Toronto Vytis**, finale įveikęs Toronto Aušrą I 47:19. Dėl 3-čios vietos – Clevelando Žaibas nugalėjo Hamiltono Kovą 28:21.

Jaunučių E (1985 m. gim. ir jaun.) klasėje žaidė 4 komandos. Laimėtojai tapo **Hamiltono Kovas** finale nugalėjęs Clevelando Žaibą 26:22. Rungtynes dėl 3-čios vietos laimėjo Toronto Vytis prieš Detroito Kovą 39:13.

Mergaičių C (1981 m. gim. ir jaun.) klasė buvo naujovė – pirmą kartą įtraukta į žaidynių programą. Dalyvavo 3 komandos. Laimėjo **Toronto Vytis** finale įveikdamas Hamiltono Kovą 34:30. Toronto Aušra liko 3-je vietoje.

Savotiška pramoga buvo jaunučių "Molekulių" klasė, vykdyta eksperimentiniu tikslu. Tai "pipirai" gimę 1987 m. bei jaunesni. Dalyvavo Detroito Kovo, Toronto Vyčio ir Hamiltono Kovo mažiuliai. Pranašiausi pasirodė **hamiltoniečiai** laimėdami "čempionatą". amb

★★★★★

PARDUODU AUTOMOBILĮ!

"HYUNDAI" EXCEL, labai gerame stovyje, 1989 m. laidos, keturių durų, pilkas. Pravaziuota 39 tūkstančių m. Kaina – 2,500 dol. Dėl susitarimo skambinti tel. 486-3406 po pietų. –Julius

KARIO redakcija Lietuvoje pasigenda 1951 metų Amerikoje leisto KARIO 1-8 NR. Kas turite tą komplektą, malonėkite padovanoti KARIUI. Siųskite šiuo adresu:

KARYS, 2001 VILNIUS, Totorių 25/3, LIETUVA.

Dėkodamas Visagaliui Dievui,
Clevelando Šv. Jurgio Parapijos
Šimtmečio sukaktuvių ruošos komitetas
nuoširdžiai kviečia Jus drauge atšvęsti
mūsų parapijos tarnybos
Lietuvių kolonijai Clevelando Diecezijoje

ŠIMTMETINĘ SUKAKTĮ

Šimtmečio sukaktuvių iškilmės prasidės
Šventomis Mišiomis,
10:30 v.r., 1995 m. birželio 4 d.,
Šv. Jurgio bažnyčioje,

6527 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Šias iškilmingas Mišias aukos Jo Ekselencija
Clevelando Vyskupas Anthony M. Pilla.

Po Sumos įvyks iškilmingas banketas parapijos salėje.

Kokteiliai 1:00 v.p.p., Pietūs 1:30 v.p.p.

Iškilmingo banketo bilietų kaina \$40.00.

Bilietus galima įsigyti kreipiantis
į Šimtmečio sukaktuvių ruošos komitetą.
Stalai 8-iems asmenims rezervuojami už \$320.00

Išsamesnę informaciją apie bilietus ir rezervacijas
galima gauti kreipiantis į Komiteto pirmininkę,
Liuciją Tamošiūnienę, telefonu 230-0860

Raginame kuo anksčiau bilietus užsisakyti,
kadangi platinsim tik 240 bilietų.

Šimtmečio sukaktuvių iškilmų dieną
bilietų įsigyti nebus galima.

Nuoširdžiai Jūsų –

Kun. Juozas A. Bacevice, klebonas;
Liucija Tamošiūnienė, Komiteto pirmininkė